

การออกแบบศูนย์การกีฬาในกรุงเทพมหานครเบื้องต้น

การศึกษา “แนวทางการออกแบบและบริหารจัดการศูนย์การกีฬาในกรุงเทพมหานคร: กรณีศึกษาสำหรับการออกแบบพื้นที่เว้นจากการก่อสร้างบริเวณโรงงานยาสูบ” เพื่อนำไปสู่การออกแบบศูนย์การกีฬาในกรุงเทพมหานครเบื้องต้นสามารถแบ่งขั้นตอนในการออกแบบ ได้ทั้งหมด 4 ขั้นตอนได้แก่

- 6.1 การวิเคราะห์ที่ตั้งในการออกแบบศูนย์การกีฬาในกรุงเทพมหานคร
- 6.2 การออกแบบศูนย์การกีฬาบริเวณพื้นที่โรงงานยาสูบเบื้องต้น
- 6.3 การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการก่อสร้าง
- 6.4 การประเมินแบบจากผู้เชี่ยวชาญ

6.1 วิเคราะห์ที่ตั้งในการออกแบบศูนย์การกีฬาในกรุงเทพมหานคร

การวิเคราะห์ที่ตั้งในการออกแบบศูนย์การกีฬาในกรุงเทพมหานครนั้น ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ความเหมาะสมเบื้องต้นให้สอดคล้องแผนพัฒนากรุงเทพมหานครสู่เมืองน่าอยู่ และผลการศึกษาเรื่องรัศมีให้บริการของศูนย์การกีฬาในขั้นต้น โดยการวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้รัศมีให้บริการของศูนย์การกีฬาทั้ง 3 ขนาดมีระยะทางที่เท่ากัน แล้วนำข้อสังเกตที่ได้จากการวิเคราะห์สาเหตุมาสรุปเป็นเกณฑ์ในการเลือกที่ตั้ง ให้สอดคล้องกับพื้นที่ที่มีความเป็นไปได้ในการสร้างศูนย์การกีฬาในกรุงเทพมหานคร โดยทำการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ใน 2 พื้นที่คือ ท่าเรือคลองเตย และโรงงานยาสูบ ผลปรากฏว่าพื้นที่บริเวณโรงงานยาสูบมีความเหมาะสมมากกว่าบริเวณท่าเรือคลองเตย จึงได้เลือกโรงงานยาสูบ พื้นที่จำนวน 70 ไร่ และสามารถจำแนกการวิเคราะห์ได้ 2 ขั้นตอนดังนี้คือ การวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้รัศมีให้บริการของศูนย์การกีฬาทั้ง 3 ขนาดที่มีระยะทางเท่ากัน และการวิเคราะห์พื้นที่ที่มีความเป็นไปได้ในการ

6.1.1 การวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้รัศมีให้บริการของศูนย์การกีฬาทั้ง 3 ขนาดที่มีระยะทางเท่ากัน

จากการศึกษาในหัวข้อ 4.3 พบว่ารัศมีการให้บริการของศูนย์การกีฬาทั้ง 3 ขนาดนั้นมีระยะทางที่เท่ากันซึ่งขัดแย้งกับแนวคิดของ Veal (1994) ที่ว่า รัศมีการให้บริการของศูนย์การกีฬาที่มี

ขนาดใหญ่จะมีรัศมีการให้บริการที่มากกว่า ศูนย์การกีฬาที่มีขนาดเล็ก และศูนย์การกีฬาที่มีกิจกรรมที่มากและสภาพที่ใหม่จะมีรัศมีการให้บริการที่มากกว่า ศูนย์การกีฬาที่มีกิจกรรมที่น้อยและสภาพที่เก่ากว่า แต่สังเกตได้ว่าจากแนวคิดดังกล่าวยังไม่ได้วิเคราะห์เรื่องบริบทหรือที่ตั้งของพื้นที่ศูนย์การกีฬาดังนั้นเมื่อนำมาวิเคราะห์รัศมีการให้บริการโดยใช้ขนาดของศูนย์การกีฬาเป็นปัจจัยเดียวในการศึกษาจึงส่งผลให้รัศมีการให้บริการของศูนย์การกีฬาแต่ละขนาดมีระยะที่เท่ากัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการวิเคราะห์บริบทของศูนย์การกีฬากลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 ศูนย์ ได้แก่ ศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร (ไทย – ญี่ปุ่น) ศูนย์กีฬาวชิรเบญจทัศ และศูนย์เยาวชนลุมพินี โดยวิเคราะห์เรื่องการเข้าถึงแต่ละศูนย์การกีฬากลุ่มตัวอย่างโดยการอ้างอิงจากแนวคิดการวิเคราะห์โครงสร้างเชิงสัจฐานของเมือง (Space Syntax) และการวิเคราะห์บริบทและที่ตั้ง มีรายละเอียดดังนี้

1. การวิเคราะห์การเข้าถึงโดยใช้แนวคิดการวิเคราะห์โครงสร้างเชิงสัจฐานของเมืองอ้างอิงจาก อภิรดี เกษรสุขและศรายุทธ ทรัพย์สุข (2546) ดังรูปที่ 2.21 โดยดูจากสี่ของถนนในบริเวณที่ศูนย์การกีฬาทั้ง 3 ศูนย์ตั้งอยู่ พบว่าศูนย์การกีฬาที่ 3 ศูนย์มีระดับในการเข้าถึงของเมืองที่แตกต่างกันดังนี้

ตารางที่ 6.1

ระดับการเข้าถึงของศูนย์การกีฬากลุ่มตัวอย่าง

ศูนย์การกีฬา	ขนาดของศูนย์การกีฬา	ระดับการเข้าถึง
ศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร	ใหญ่	ต่ำ
ศูนย์กีฬาวชิรเบญจทัศ	กลาง	ปานกลาง
ศูนย์เยาวชนลุมพินี	เล็ก	สูง

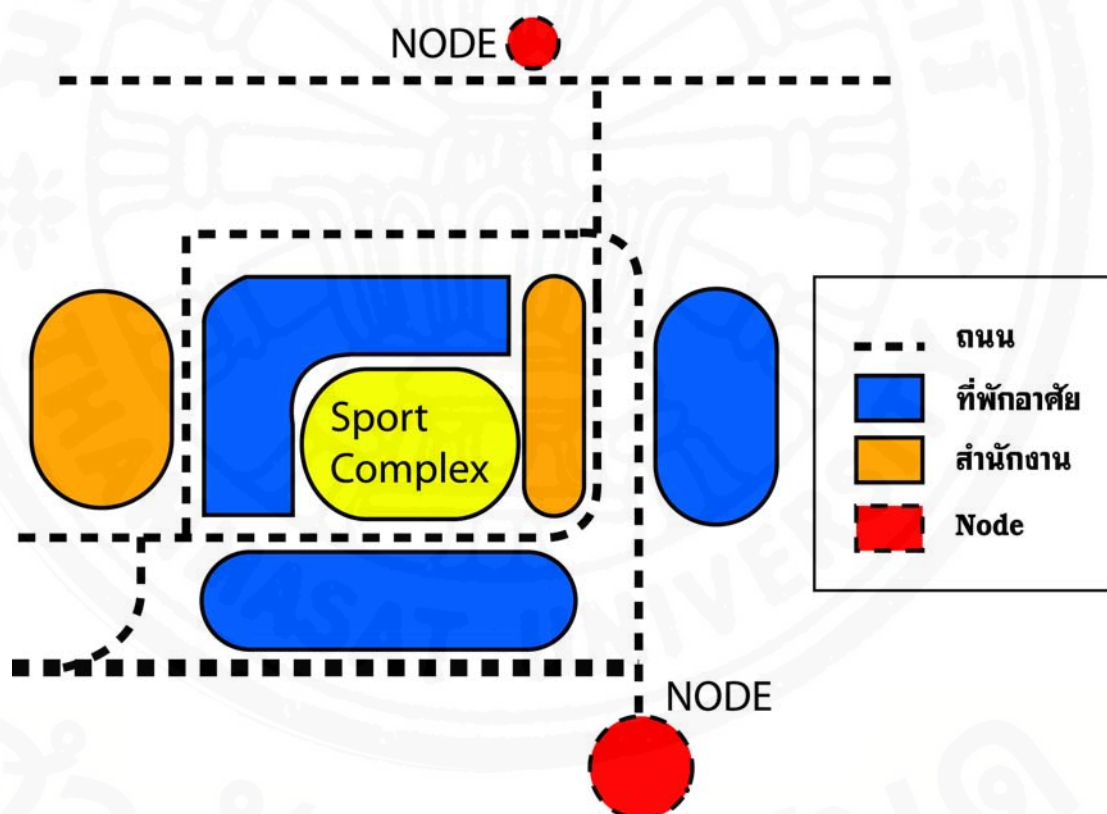
จากตารางที่ 6.1 ระดับการเข้าถึงของศูนย์การกีฬากลุ่มตัวอย่างพบว่า ศูนย์การกีฬาที่มีขนาดใหญ่ที่สุดมีระดับการเข้าถึงอยู่ในระดับต่ำ และศูนย์การกีฬาขนาดกลางมีระดับการเข้าถึงอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนศูนย์การกีฬาขนาดเล็ก มีระดับการเข้าถึงอยู่ในระดับสูงกล่าวคือการเข้าถึงนั้นเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับรัศมีการให้บริการของศูนย์การกีฬา และอาจเป็นได้ว่าการเข้าถึงนี้เองที่ทำให้รัศมีการให้บริการของศูนย์การกีฬากลุ่มตัวอย่างมีขนาดเท่ากัน เพราะระดับการเข้าถึงกับขนาดของศูนย์การกีฬาในแปลผกผันกัน เมื่อเป็นเช่นนั้นการวิเคราะห์ที่ตั้ง

ในการออกแบบศูนย์การกีฬาที่นั่นจำเป็นต้องเลือกพื้นที่ที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย เพราะช่วยให้รัศมีการให้บริการมีระยะทางมากขึ้น

2. การวิเคราะห์บริบทและที่ตั้ง ของศูนย์การกีฬากลุ่มตัวอย่าง 3 ศูนย์เพื่อเป็นแนวทางการเลือกพื้นที่ในการออกแบบศูนย์การกีฬา โดยวิเคราะห์ที่ตั้งของศูนย์การกีฬากลุ่มตัวอย่างได้แก่ ศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร (ไทย-ญี่ปุ่น) ศูนย์กีฬาวชิรเบญญทัศ ศูนย์เยาวชนลุมพินี มีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 6.1

บริบทของศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร (ไทย – ญี่ปุ่น)

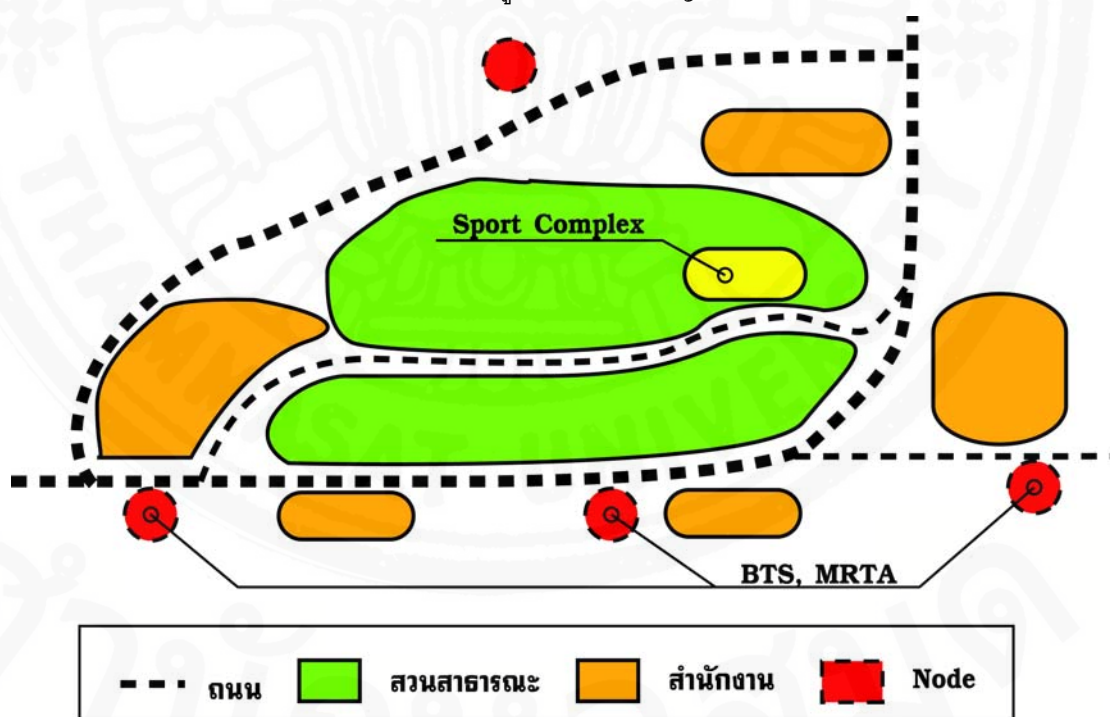

จากภาพที่ 6.1 สามารถสังเกตได้ว่า ศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร (ไทย-ญี่ปุ่น) นั้นไม่สามารถเข้าถึงได้โดยการใช้อิฐไฟฟ้าหรือรถไฟฟ้าใต้ดินเพราะอยู่บริเวณกึ่งกลางระหว่างจุดตัวของทั้ง 2 ระบบคมนาคมสายหลักในกรุงเทพมหานคร และยังเป็นศูนย์การกีฬาโดด (stand alone) ไม่ได้อยู่ในบริเวณสวนสาธารณะ แม้จะอยู่ห่างจากอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิเพียง 1.5 กิโลเมตร แต่การสัญจรบนถนนดินแดงนั้นมีการจราจรที่ติดขัด ตลอดจนสามารถเข้าถึงได้สะดวกเฉพาะจาก

ทางถนนวิภาวดีรังสิต เนื่องจากถ้ามาทางถนนดินแดง แล้วข้ามแยกดินแดงโดยใช้อุโมงค์ข้ามแยกดังกล่าวต้องไปเข้าทางถนนประชาสงเคราะห์ด้านหลัง ซึ่งยุ่งยากกว่ามาก รวมทั้งอยู่ห่างจากรถไฟฟ้าใต้ดินสถานีพระราม 9 ระยะทางประมาณ 2 กิโลเมตร ซึ่งจะต้องต่อรถเข้าไปยังศูนย์การกีฬาอีกต่อหนึ่ง ประกอบกับบริบทโดยรอบของบริเวณดังกล่าวนั้นเป็นที่อยู่อาศัย การเคหะดินแดง และสำนักงานของกรุงเทพมหานคร ส่งผลให้ผู้ใช้บริการจะเป็นผู้พักอาศัยบริเวณดังกล่าว ซึ่งเหมาะสมอย่างยิ่งที่จะเข้าถึงศูนย์การกีฬาด้วยวิธีการเดินและมอเตอร์ไซด์ ผู้วิจัยมีความเห็นสอดคล้องกับผลที่ได้จากการใช้ space syntax ที่พบว่าระดับการเข้าถึงของศูนย์การกีฬาดังกล่าวนั้นอยู่ในระดับที่ต่ำ เพราะฉะนั้นการสร้างศูนย์การกีฬาในบริบทเช่นนี้น่าจะเป็นศูนย์การกีฬานขนาดกลางหรือนขนาดเล็กเนื่องจากการเข้าถึงของชุมชนสามารถทำได้ง่าย แต่การเข้าถึงของผู้ใช้บริการที่มาจากที่อื่นนั้นเข้าถึงได้ยาก

ภาพที่ 6.2

บริบทของศูนย์กีฬาวิบูลย์กิจ

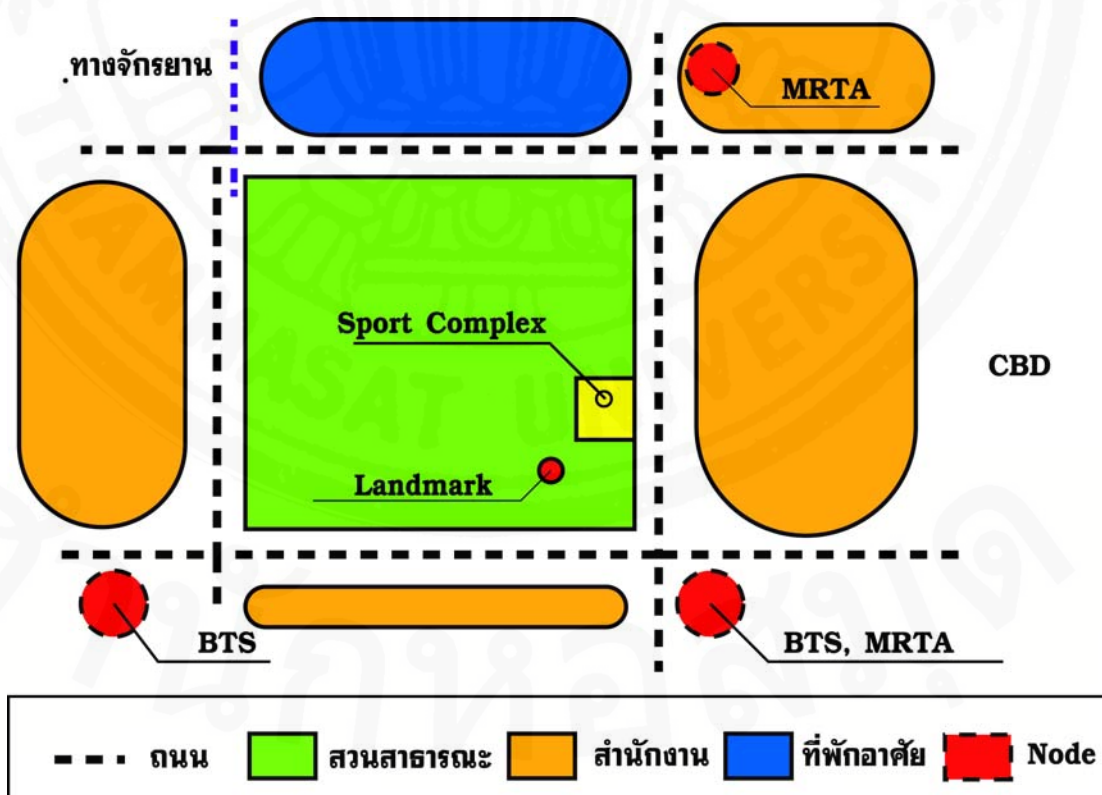

จากภาพที่ 6.2 สามารถสังเกตได้ว่า ศูนย์กีฬาวิบูลย์กิจนั้น ตั้งอยู่ในภายในสวนรถไฟ และฝั่งตรงกันข้ามกับสวนจตุจักร ซึ่งเป็นสวนระดับเมืองของกรุงเทพมหานคร และเมื่อพิจารณาในเรื่องระบบคมนาคมบริเวณโดยรอบพบว่า พื้นที่ดังกล่าวสามารถเข้าถึงได้ด้วยวิธีการใช้

รถไฟฟ้าใต้ดินและรถไฟฟ้า ซึ่งมีระยะห่างจะสถานีประมาณ 500 เมตร และการเข้าถึงโดยใช้รถยนต์นั้นสามารถเข้าถึงได้โดยการใช้ ถนนกำแพงเพชร 3 ซึ่งเป็นถนน 4 ท่อทางเดินรถ และมีปริมาณรถมากในวันหยุด เนื่องจากตลาดนัดสวนจตุจักรเปิดให้บริการ ส่งผลต่อการหาที่จอดรถ เนื่องจากศูนย์การกีฬาใช้พื้นที่จอดรถบริเวณเดียวกับสวนจตุจักรและสวนรถไฟ รวมไปถึงบริบทโดยรอบภายในศูนย์การกีฬานี้เป็นสวนสาธารณะและอาคารสำนักงาน ไม่ว่าจะเป็น อาคารสำนักงาน บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ตลาดนัดสวนจตุจักร และห้าง Central Department Store ตลาดพรวัว เป็นต้น ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นสอดคล้องกับผลที่ได้จากการใช้ Space Syntax ที่พบว่าระดับการเข้าถึงของศูนย์การกีฬาดังกล่าวนั้นอยู่ในระดับที่ ปานกลาง เพราะฉะนั้นการสร้างศูนย์การกีฬาในบริบทเช่นนี้นั้นควรที่จะสร้างเป็นศูนย์การกีฬาขนาดกลางหรือขนาดเล็ก เนื่องจากพื้นที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายและหลากหลายวิธีมากกว่า

ภาพที่ 6.3

บริบทของศูนย์เยาวชนลุมพินี

จากภาพที่ 6.3 สามารถสังเกตได้ว่าศูนย์เยาวชนลุมพินีนั้น ตั้งอยู่ในสวนลุมพินี โดยสามารถเข้าถึงได้ โดยการใช้รถประจำทาง รถยนต์ รถไฟฟ้าใต้ดิน และรถไฟฟ้า มีระยะห่างประมาณ 200 เมตรจากสถานี สามารถเข้าได้ในทุกทิศทาง เพราะมีถนนรอบบริเวณสวนสามารถหาที่จอดรถได้สะดวก พื้นที่โดยรอบเป็นพื้นที่พาณิชยกรรมและเป็น ใจกลางเศรษฐกิจของกรุงเทพมหานคร ไม่ว่าจะเป็น ถนนสีลม สาทร รวมทั้งอยู่ใกล้ย่านที่พักอาศัย และมีทางจักรยานสามารถเชื่อมต่อไปยังถนนรัชดาภิเษก ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นสอดคล้องกับผลที่ได้จากการใช้ Space Syntax ที่พบว่าระดับการเข้าถึงของศูนย์การกีฬาดังกล่าวนั้นอยู่ในระดับที่สูง เพราะฉะนั้นผู้วิจัยเห็นว่าบริบทเช่นนี้ควรสร้างศูนย์การกีฬาขนาดใหญ่ เนื่องจากสามารถเข้าถึงได้ง่ายและหลากหลายวิธี

เมื่อพิจารณาจากบริบทของศูนย์การกีฬา กลุ่มตัวอย่างสามารถสรุปว่า ขนาดนั้นเป็นเพียงปัจจัยหนึ่งที่ช่วยให้ระดมการให้บริการมีระยะครอบคลุมไปไกล แต่ปัจจัยในเรื่องของการเข้าถึงเป็นปัจจัยสำคัญอีกปัจจัยหนึ่ง ดังนั้นผู้วิจัยจึงสรุปได้เป็นเกณฑ์ในการเลือกที่ตั้งสำหรับศูนย์การกีฬาแต่ละขนาด ดังตารางที่ 6.2 โดยมีเกณฑ์ในการเลือกพื้นที่โดยรวมดังนี้

1. ศูนย์การกีฬาควรตั้งอยู่ในสวนสาธารณะเพราะสามารถใช้ประโยชน์จาก พื้นที่ใช้สอยของสวนสาธารณะและสวนสาธารณะก็จะได้รับประโยชน์จากพื้นที่ใช้สอยของศูนย์การกีฬาด้วยเช่นกัน
2. ศูนย์การกีฬาควรตั้งอยู่ในพื้นที่ที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย

ตารางที่ 6.2

เกณฑ์ในการเลือกที่ตั้งศูนย์การกีฬาแต่ละขนาด

ขนาดของศูนย์การกีฬา	บริบทของที่ตั้ง	เกณฑ์ในการเลือก
ศูนย์การกีฬาขนาดเล็ก	การเข้าถึง	วิธีการเดิน รถจักรยานยนต์
	พื้นที่โดยรอบ	ที่พักอาศัย
ศูนย์การกีฬาขนาดกลาง	การเข้าถึง	วิธีการเดิน รถจักรยานยนต์ รถยนต์ รถประจำทาง
	พื้นที่โดยรอบ	ที่พักอาศัย สำนักงาน
	หมายเหตุ	ควรอยู่ในสวนสาธารณะ
ศูนย์การกีฬาขนาดใหญ่	การเข้าถึง	วิธีการเดิน รถจักรยานยนต์ รถยนต์ ขนส่งมวลชนขนาดใหญ่
	พื้นที่โดยรอบ	ที่พักอาศัย สำนักงาน
	หมายเหตุ	ควรอยู่ในสวนสาธารณะ

6.1.2 การวิเคราะห์พื้นที่ที่มีความเป็นไปได้ในการก่อสร้างศูนย์การกีฬาในกรุงเทพมหานคร

การวิเคราะห์พื้นที่ที่มีความเป็นไปได้ในการก่อสร้างศูนย์การกีฬาในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ความเหมาะสมเบื้องต้นโดยให้สอดคล้องกับแผนการพัฒนา กรุงเทพมหานครสู่เมืองน่าอยู่ ผู้วิจัยทำการเลือกพื้นที่ในกลุ่มเจ้าพระยา (กลุ่มที่ 4) โดยมีพื้นที่ที่เหมาะสมและมีขนาดของพื้นที่พอกับศูนย์การกีฬาขนาดใหญ่ ได้ 2 พื้นที่ ได้แก่ พื้นที่โรงงานยาสูบ และ พื้นที่บริเวณท่าเรือคลองเตย โดยทั้ง 2 พื้นที่เป็นพื้นที่ที่กำลังจะย้ายออกจากพื้นที่เดิม โดยพื้นที่มีนโยบายในการก่อสร้างใหม่ดังนี้

1. โรงงานยาสูบ อยู่ในการดูแลของกระทรวงการคลัง และเมื่อวันที่ 24 ธันวาคม 2543 รัฐบาลเห็นชอบให้ย้าย โรงงานยาสูบทั้งหมด ไปอยู่ส่วนภูมิภาคและให้กระทรวงการคลังพัฒนาพื้นที่เดิม ของโรงงานยาสูบเนื้อที่ประมาณ 430 ไร่ เป็นสวนสาธารณะโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนได้มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจเพิ่มขึ้น โดยรัฐบาลสมัยนายชวน หลีกภัย ได้ทูลเกล้าถวายให้เป็นพื้นที่สวนสาธารณะในโอกาสที่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงพระเจริญพระชนมพรรษาครบ 5 รอบ และดำเนินการก่อสร้าง โดยกองพลพัฒนาที่ 1 ซึ่งรายละเอียด การก่อสร้างสวนแบ่งการดำเนินงานเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เนื้อที่ 130 ไร่ ตามแบบแปลนที่กำหนด และส่วนที่ 2 เนื้อที่ 300 ไร่ จะดำเนินการภายหลังโดยออกแบบเป็นสวนป่า เน้นความร่มรื่นและความเป็นป่าที่สมบูรณ์โดยจะนำพรรณไม้สำคัญจาก 4 ภาคซึ่งเป็นพรรณไม้หายากและพรรณไม้ในวรรณคดีมาปลูกซึ่งจะมีการดำเนินการสร้างภายหลังโรงงานยาสูบย้ายออกไปแล้ว

2. ท่าเรือคลองเตย พื้นที่ประมาณ 2,000 ไร่ พื้นที่ในการครอบคลุมของการท่าเรือแห่งประเทศไทย โดยมีแผนพัฒนาโดยแบ่งพื้นที่ออกเป็น 3 ส่วนคือ (1) ส่วนที่เป็นท่าเรือ ที่ยังคงเป็นท่าเรือสำหรับเรือบรรทุกสินค้าบรรจุตู้ขนส่งสินค้า (2) ส่วนที่เป็นชุมชนเมืองใหม่ (3) ส่วนเป็นระบบคลังสินค้า ลอจิสติกส์ โดยพื้นที่ส่วนที่เป็นเมืองชุมชนเมืองใหม่มีพื้นที่ประมาณพื้นที่ 335 ไร่ ในพื้นที่มีค่ามากที่สุดของท่าเรือคลองเตย คือบริเวณติดริมแม่น้ำ ตรงข้ามเป็นบางกะเจ้า พื้นที่สีเขียวในเขตสมุทรปราการ ด้วยแนวคิดให้เป็น first class society ภายในพื้นที่มีทั้งที่พักอาศัย ทั้งคอนโดมิเนียมและบ้านเดี่ยว มีอาคารสูง 90 ชั้น เพื่อเป็นแหล่งธุรกิจ ศูนย์แสดงนิทรรศการ หอประชุมขนาดใหญ่ พิพิธภัณฑ์เรือ และยังเป็นแหล่งบันเทิง

ภาพที่ 6.4
ที่ตั้งบริเวณโรงงานยาสูบ

ที่มา : Goolge Inc, 2005. (ดัดแปลง)

ภาพที่ 6.5
ที่ตั้งบริเวณท่าเรือคลองเตย

ที่มา : Goolge Inc, 2005. (ดัดแปลง)

เมื่อพิจารณาข้อมูลดังกล่าวผู้วิจัยจึงนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ในการเลือกพื้นที่ก่อสร้างศูนย์การกีฬาของกรุงเทพมหานคร ได้แก่ พื้นที่ การเข้าถึงบริบทโดยรอบ และแผนพัฒนาให้เป็นสวนสาธารณะสามารถสรุปได้ ดังนี้

ตารางที่ 6.3

เปรียบเทียบเกณฑ์ในการเลือกพื้นที่ก่อสร้างศูนย์การกีฬาของกรุงเทพมหานคร

เกณฑ์ในการเลือกที่ตั้งศูนย์กีฬาขนาดใหญ่	โครงการ	
	โรงงานยาสูบ	ท่าเรือคลองเตย
พื้นที่ ประมาณ 100,000 ตารางเมตร	✓	✓
การเข้าถึง		
- เดิน รถยนต์ มอเตอร์ไซด์	✓	✓
- ขนส่งมวลชน (รถไฟฟ้า หรือรถไฟใต้ดิน)	✓	
บริบทโดยรอบ		
- พื้นที่พักอาศัย	✓	✓
- พื้นที่สำนักงาน	✓	✓
แผนพัฒนาเป็นสวนสาธารณะ	✓	
รวมผลการประเมิน	6	4

จากการเปรียบเทียบพื้นที่ 2 ได้แก่ พื้นที่บริเวณโรงงานยาสูบ และพื้นที่บริเวณท่าเรือคลองเตย กับเกณฑ์ในการเลือกพื้นที่ศูนย์การกีฬา มีผลสรุปให้พื้นที่บริเวณโรงงานยาสูบมีความเหมาะสมในการก่อสร้างมากกว่าพื้นที่บริเวณท่าเรือคลองเตย

6.2 การออกแบบศูนย์การกีฬาบริเวณพื้นที่โรงงานยาสูบเบื้องต้น

การออกแบบศูนย์การกีฬาในกรุงเทพมหานครบริเวณโรงงานยาสูบเป็นโครงการที่ดำเนินงานโดย กรุงเทพมหานคร และโรงงานยาสูบกระทรวงการคลัง ในพื้นที่ 70 ไร่ บริเวณทางทิศใต้ของพื้นที่โรงงานยาสูบ สามารถจำแนกได้เป็น 6 ส่วน ได้แก่ เหตุผลและวัตถุประสงค์ การวิเคราะห์ที่ตั้ง รายละเอียดโครงการเพื่อการออกแบบ แนวคิดในการออกแบบ การออกแบบศูนย์การกีฬาบริเวณโรงงานยาสูบเบื้องต้น และรายละเอียดโครงการหลังการออกแบบ มีรายละเอียดดังนี้

6.2.1 เหตุและวัตถุประสงค์

สืบเนื่องจากแผนพัฒนาการกีฬาฉบับที่ 3 ต้องการให้ร้อยละ 60 ของประชากรในประเทศพัฒนาการกีฬาเพื่อมวลชน โดยเน้นให้ประชาชนได้รับความรู้ และเห็นคุณค่าของกีฬา ซึ่งร้อยละ 60 ของประชากรพื้นที่ที่รศมีการให้บริการของศูนย์การกีฬากีฬาบริเวณโรงงานยาสูบครอบคลุมไปถึงนั้นมีประชากรทั้งสิ้น 707,504 คน แต่จากสถิติผู้ใช้บริการศูนย์การกีฬากีฬาพบว่า มีผู้ใช้บริการศูนย์การกีฬาของกรุงเทพมหานครในพื้นที่ที่รศมีการให้บริการของศูนย์การกีฬากีฬาบริเวณโรงงานยาสูบเพียง 100,959 คนต่อเดือน ดังตารางที่ 6.4 ซึ่งคิดเป็นเพียงร้อยละ 14 ของเป้าหมายตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ จึงจำเป็นต้องสร้างศูนย์การกีฬาเพิ่มขึ้น เนื่องจากศูนย์การกีฬาของกรุงเทพมหานครนั้นไม่สามารถรองรับผู้ใช้บริการได้ทั้งหมดและเพื่อให้แผนพัฒนาการกีฬาประสบความสำเร็จ เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของประชากรในกรุงเทพมหานคร และช่วยให้เยาวชนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

ตารางที่ 6.4

จำนวนผู้ใช้บริการศูนย์การกีฬาในพื้นที่รศมีการให้บริการของโรงงานยาสูบ

ศูนย์การกีฬาในพื้นที่ให้บริการ	จำนวนผู้ใช้บริการ (คนต่อเดือน)
สนามกีฬาแห่งชาติ	27,955
ศูนย์กีฬาแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	24,445
ศูนย์เยาวชนปทุมวัน	426
ศูนย์เยาวชนวัดหัวลำโพง	118
ศูนย์เยาวชนบ่อนไก่	1,069
ศูนย์เยาวชนลุมพินี	6,806
ศูนย์เยาวชนวัดดอกไม้	657
ศูนย์เยาวชนบางนา	1,599
ศูนย์เยาวชนคลองเตย	698
ศูนย์เยาวชนวัดธาตุทอง	4,180
ศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร(ไทย – ญี่ปุ่น)	28,694
ศูนย์กีฬาอารีสันพันธ์	348
ศูนย์เยาวชนวัดโสมนัส	1,390

ตารางที่ 6.4 (ต่อ)

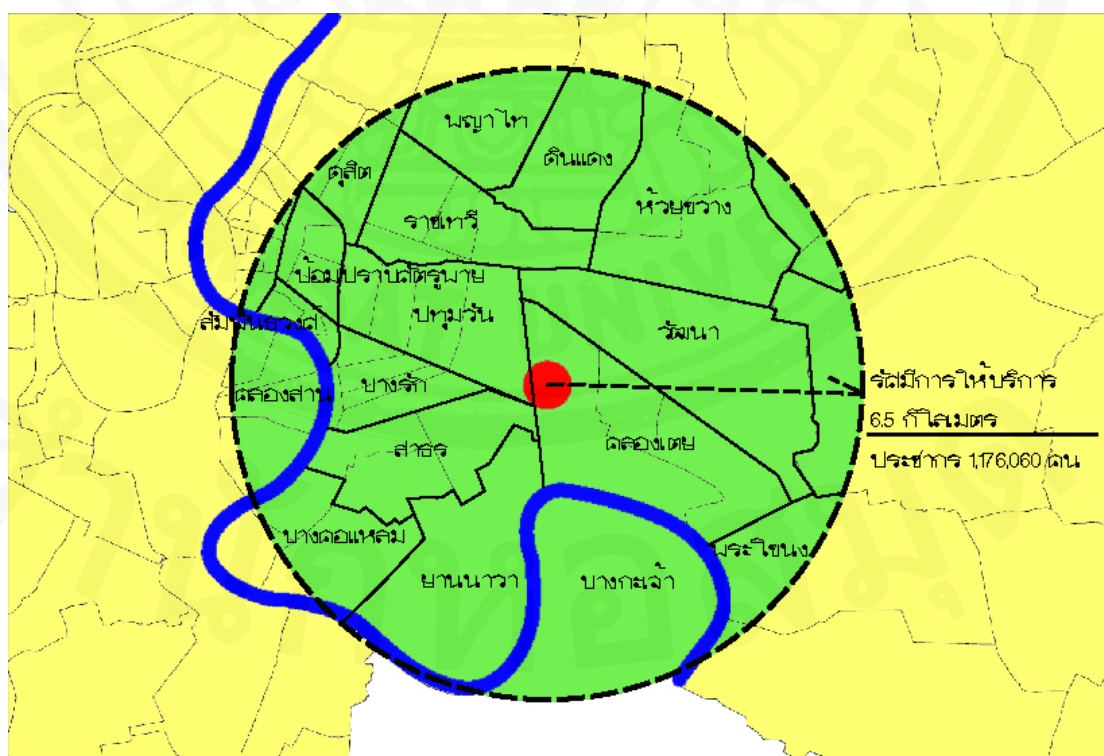
ศูนย์การกีฬาในพื้นที่ให้บริการ	จำนวนผู้ให้บริการ
ศูนย์เยาวชนเทเวศร์	2,151
ศูนย์กีฬามิตรไมตรี	423
รวมจำนวนผู้ให้บริการ	100,959

ดังนั้นการก่อสร้าง โครงการศูนย์การกีฬาริเวณโรงงานยาสูบเป็นเพียงส่วนหนึ่งในการปฏิบัติตามแผนพัฒนาการกีฬาที่วางเอาไว้ โดยโครงการดังกล่าวสร้างขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ดังนี้คือ

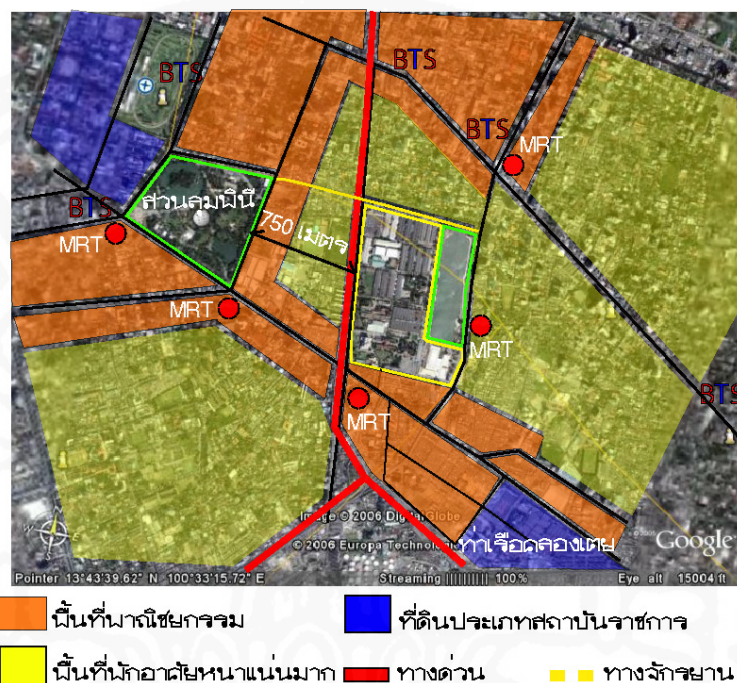
1. เพื่อเป็นศูนย์กลางในการออกกำลังกายของคนกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อสอนกีฬาขั้นพื้นฐาน และจัดการแข่งขันกีฬาระดับกรุงเทพมหานคร เช่น การแข่งขันฟุตบอลไทยแลนด์ลีก เป็นต้น

ภาพที่ 6.6

ระยะที่รัศมีการให้บริการศูนย์การกีฬาครอบคลุมไปถึง

ภาพที่ 6.8
ลักษณะการเข้าถึง

ที่มา : Google Inc, 2005. (ดัดแปลง)

1) ทางรถยนต์ การเข้าถึงโครงการโดยทางรถยนต์สามารถเข้าถึงได้ 4 ทาง โดยทางเข้าหลักเข้าจากทางด้านทิศตะวันออกถนนรัชดาภิเษก ซึ่งเป็นถนนเส้นใหญ่เชื่อมต่อระหว่างถนนพระรามที่ 3 และ ถนนสุขุมวิทเข้าด้วยกัน และทางด้านทิศใต้ สามารถเข้าทางถนนพระราม 4 ซึ่งเป็นถนนที่เชื่อมต่อจากกรุงเทพชั้นใน ถนนสีลม ไปถึงยังถนนเอกมัย ส่วนทางด้านทิศตะวันตก สามารถเข้าพื้นที่ได้ใช้ถนนเรียบทางด่วนถนนดวงพิทักษ์ เป็นถนนสายรองเชื่อมต่อจากถนนสุขุมวิทมายังถนนพระราม 4 ส่วนทางทิศเหนือ สามารถเข้าถึงพื้นที่ได้โดยใช้ สุขุมวิทซอย 4 ซึ่งเป็นซอยขนาดเล็ก

2) ทางรถไฟฟ้า สามารถเข้าได้จากรถไฟฟ้าทั้งหมด 3 สถานี เริ่มจากระยะใกล้จะถึงระยะไกลที่สุด โดยใช้รถไฟฟ้าใต้ดิน (MRTA) ลงที่สถานีศูนย์สิริกิติ์แล้วเดินต่อระยะประมาณ 200 เมตร หรือลงที่สถานีรถไฟฟ้าใต้ดินคลองเตย แล้วเดินต่อระยะทางประมาณ 300 เมตร หรือใช้รถไฟฟ้า (BTS) ลงที่สถานีรถไฟฟ้านานา แล้วต่อมอเตอร์ไซด์รับจ้างราคา 10 บาท ใช้เวลาจากรถไฟฟ้าถึงบริเวณก่อสร้างด้วยระยะเวลาประมาณ 5 นาที

3) ทางจักรยาน สามารถเข้าทางด้านทิศเหนือของพื้นที่เป็นทางจักรยานที่เชื่อมมาจากแยกสารดิน บริเวณสวนลุมพินีไปจนถึงบริเวณถนนรัชดาภิเษก ภาพที่ 6.9

3. ลักษณะประชากรในบริเวณที่รศมีการให้บริการครอบคลุมไปถึงจากการศึกษาในเรื่องรศมีการให้บริการพบว่า มีระยะทางประมาณ 4.5 ถึง 6.5 กิโลเมตร ซึ่งครอบคลุมไปถึงไปถึง 14 เขต ได้แก่ เขตคลองเตย คลองสาน บางคอแหลม ดุสิต ห้วยขวาง ป้อมปราบศัตรูพ่าย พญาไท ปทุมวัน สาทร วัฒนา ดินแดง สัมพันธวงศ์ ยานนาวา และราชเทวี มีจำนวนประชากรทั้งหมด 1,176,174 คน โดยมีโครงสร้างประชากรดังภาพที่ 6.10

ภาพที่ 6.9

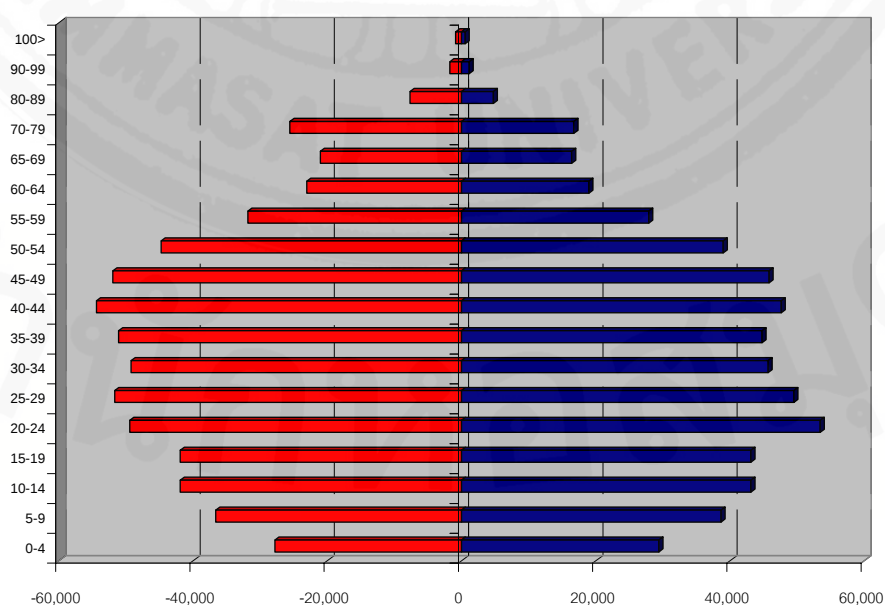
ทางจักรยานทางทิศเหนือของบริเวณโรงงานยาสูบ

หมายเหตุ : ถ่ายเมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2550

ภาพที่ 6.10

โครงสร้างประชากรในรศมีการให้บริการของศูนย์การกีฬาบริเวณโรงงานยาสูบ

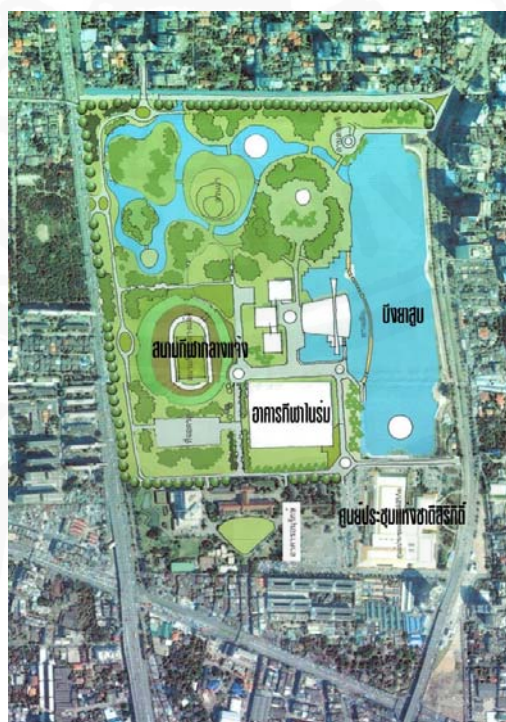
เมื่อพิจารณาจากข้อมูลดังกล่าวพบว่า ในพื้นที่รัศมีการให้บริการนั้นมีเพศชาย 566,789 คน และเพศหญิง 612,389 คน ซึ่งมีอัตราส่วนเพศชายต่อเพศหญิง ใกล้เคียงกันคือ 1 ต่อ 1.08 และเมื่อพิจารณาเรื่องอายุของพื้นที่บริเวณดังกล่าวพบอยู่ ช่วงอายุ 30 ปีขึ้นไป มีจำนวนมากกว่าวัยอื่น คิดเป็นจำนวน 672,518 คน รองลงมาช่วงอายุน้อยกว่า 19 ปี คิดเป็นจำนวน 302,568 คน ละช่วงอายุ 19 ถึง 30 ปี มีผู้น้อยที่สุด คิดเป็นจำนวน 204,088 คน ซึ่งสามารถคิดเป็นอัตราส่วนได้ว่า 1 : 1.5 : 3.2 ตามลำดับ ในพื้นที่ดังกล่าวมีอัตราการเกิดของประชากรต่ำ และมีแนวโน้มลดลงเรื่อย ๆ เมื่อพิจารณาจากบริบทโดยรอบสามารถสังเกตได้ว่า มีลักษณะการใช้ที่ดินที่หลากหลาย ส่งผลให้มีผู้ใช้บริการที่มีรายได้มากเข้ามาใช้บริการศูนย์การกีฬาบริเวณโรงงานยาสูบมากกว่าเนื่องจากเขตนี้มีแผนพัฒนาให้เป็นแหล่งเศรษฐกิจ การค้า การจ้างงาน พาณิชยกรรมซึ่งเป็นพื้นที่ที่เปรียบเสมือนหัวใจและศูนย์กลางความเจริญของกรุงเทพมหานคร รวมทั้งยังมีโครงการในการก่อสร้างเมืองชุมชนใหม่ให้เป็นย่าน first class society ภายในพื้นที่มีทั้งที่พักอาศัย ทั้งคอนโดมิเนียม และบ้านเดี่ยว มีอาคารสูง 90 ชั้น เพื่อเป็นแหล่งธุรกิจ ศูนย์แสดงนิทรรศการ หอประชุมขนาดใหญ่ พิพิธภัณฑ์เรือ และยังเป็นแหล่งบันเทิง บริเวณท่าเรือคลองเตยอีกด้วย

4. สภาพในปัจจุบัน (existing) โรงงานยาสูบมีแผนที่จะพัฒนาให้กลายเป็นสวนสาธารณะขนาดใหญ่โดยมีระยะในการดำเนินงาน 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 (phase1) พื้นที่บริเวณสวนเบญจกิติในปัจจุบันซึ่งสร้างเสร็จแล้ว ส่วนระยะที่ 2 (phase 2) คือบริเวณ ที่ถัดเข้ามาทางทิศเหนือของอาคารสำนักงานใหญ่และโรงพยาบาลโรงงานยาสูบ ซึ่งปัจจุบันเป็นโรงงานผลิตยาสูบของทั้งในและต่างประเทศ ทางทิศใต้ของส่วนระยะที่ 2 ติดกับพื้นที่ถัดขึ้นมาจากอาคารสำนักงานใหญ่ทางทิศเหนือ นั้นมีโรงงานผลิตยาสูบ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก ช่วงเสา 20 x 20 เมตร (ภาพที่ 6.12 และ 6.13) และเป็นอาคารปรับอากาศทั้งหลังความสูงภายในอาคาร 8 เมตร และมีส่วนของชั้นลอยบริเวณตรงกลางอาคาร ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าสามารถนำมาปรับปรุง ทำเป็นอาคารศูนย์การกีฬาในร่มได้ และสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ วรวิทย์ ไวลินิทธิธรรม (2550) ผู้ช่วยหัวหน้ากองวิศวกรรมงานระบบโรงงานยาสูบ ที่กล่าวว่าอาคารดังกล่าวยังอยู่ในสภาพดี และสามารถนำมาปรับปรุงเป็นศูนย์การกีฬาขนาดใหญ่ได้ประกอบกับกรุงเทพมหานครได้ร่างแนวคิดเบื้องต้นเกี่ยวกับสวนสาธารณะในพื้นที่บริเวณพื้นที่โรงงานยาสูบ (ดังรูปที่ 6.11) รวมทั้งพื้นที่ดังกล่าวยังอยู่ติดกับศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ ซึ่งสามารถดึงดูดผู้ให้เข้ามาใช้บริการศูนย์การกีฬาและเป็นพื้นที่ buffer zone กันระหว่างสวนสาธารณะในระยะที่ 2 กับศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์และอาคารสำนักงานโรงงานยาสูบ ประกอบกับพื้นที่ดังกล่าวอยู่ห่างจากสถานีรถไฟฟ้าใต้ดิน ประมาณ 500 เมตรและเข้าถึงได้ด้วยวิธีการเดิน ส่งผลให้ผู้ใช้บริการสามารถเข้าถึงได้สะดวกมากกว่าอยู่ทางทิศเหนือของ

พื้นที่โรงงานยาสูบ อีกทั้งพื้นที่ดังกล่าวยังอยู่ติดกับทางเข้าหลักเดิมของโรงงานยาสูบและมีถนนตัดผ่านบริเวณดังกล่าวอยู่แล้ว จึงไม่ต้องตัดถนนเส้นใหม่เพื่อเข้าถึงพื้นที่ รวมถึงต้องการความคุมการเข้าถึงไม่ให้ผ่านของพื้นที่บริเวณอื่นก่อนเข้าถึงพื้นที่ศูนย์การกีฬา ก็สามารถเข้าถึงพื้นที่ได้โดยใช้ทางเข้าบริเวณถนนดวงพิทักษ์ เพื่อไม่ให้รบกวนการสัญจรบริเวณอื่น (ดังภาพที่ 6.15) เนื่องจากส่วนทางด้านทางทิศตะวันตกของโรงงานผลิตใบยา เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กสูง 3 ชั้น เป็นโรงงานทำผลิตภัณฑ์ใบยา วรวิทย์ ไชสินธุ์ธรรม (2550) ให้ความเห็นเกี่ยวกับอาคารหลังนี้ว่า "...โรงงานทำผลิตภัณฑ์ใบยานี้อยู่ในสภาพทรุดโทรมมาก ถ้าจะนำมาปรับปรุงเป็นศูนย์การกีฬานั้นคิดว่าไม่เหมาะสมถ้าจะทำการปรับปรุงในพื้นที่ดังกล่าวควรรื้อถอนอาคารหลังเดิมทิ้งเสียก่อน..." ด้วยเหตุผลขั้นต้นผู้วิจัยจึงเลือกพื้นที่บริเวณทางทิศใต้ของสวนสาธารณะในระยะที่ 2 มาทำการออกแบบเป็นศูนย์การกีฬา เนื่องจากสามารถเข้าออกได้และมีทางสัญจรที่เป็นของตนเองไม่ไปรบกวนกับพื้นที่สวนสาธารณะอื่น ๆ ส่วนในพื้นที่ถัดไปทางทิศเหนือนั้นเป็น โกดังเก็บใบยาสูบ และน่าจะให้เป็นพื้นที่สวนสาธารณะเนื่องจากมีพื้นที่ต่อเนื่องจากสวนเบญจกิติเดิม

ภาพที่ 6.11

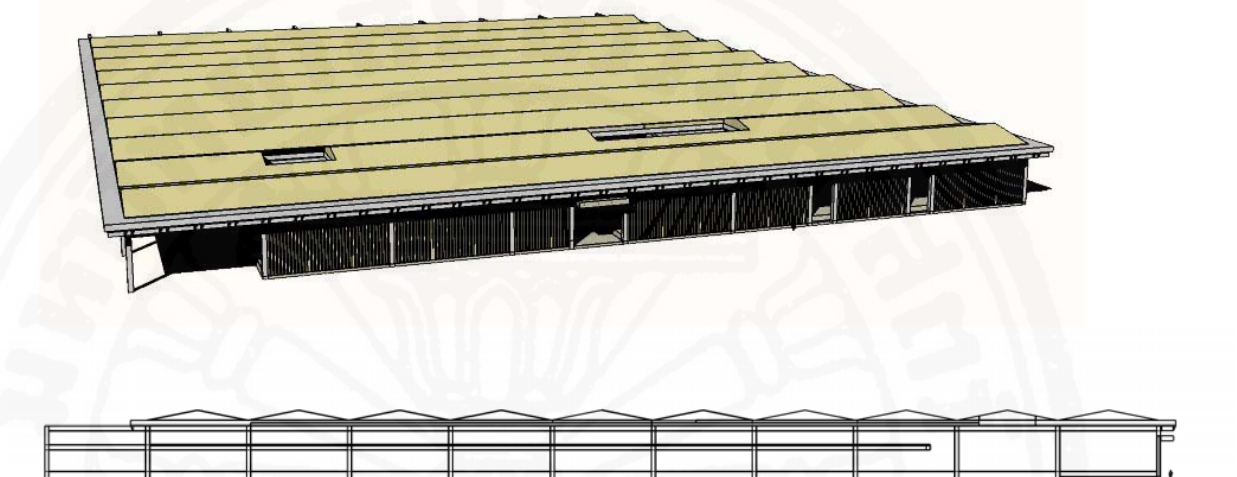
ผังบริเวณเบื้องต้นของสวนสาธารณะบริเวณโรงงานยาสูบออกแบบโดยสำนักผังเมือง กรุงเทพมหานคร

ที่มา: สำนักผังเมืองกรุงเทพมหานคร, 2550.

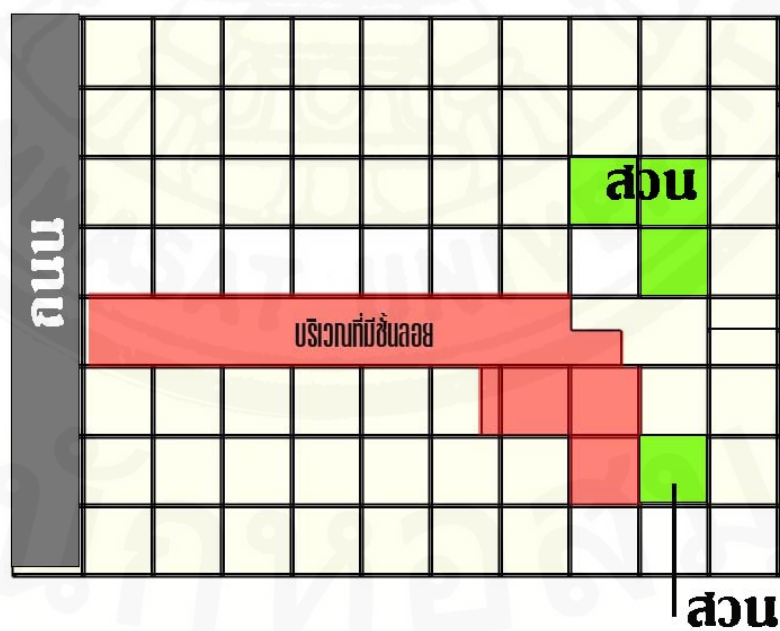
ภาพที่ 6.12

ภาพ 3 มิติจำลองสภาพปัจจุบันอาคารโรงงานผลิตใบยาสูบและรูปตัด

ภาพที่ 6.13

ผังโรงงานผลิตใบยาสูบ

5. การวิเคราะห์พื้นที่โดนการใช้ SWOT analysis สามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 6.5

การวิเคราะห์ SWOT analysis พื้นที่ตั้งบริเวณโรงงานยาสูบ

การวิเคราะห์	ผลการวิเคราะห์
จุดแข็ง (strength)	1. ตั้งอยู่บริเวณซึ่งเป็นถนน สายเศรษฐกิจของกรุงเทพมหานคร 2. มีสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ 3. มีขนาดพื้นที่และรูปทรงที่เหมาะสมกับศูนย์การกีฬาขนาดใหญ่ หรือประมาณ 10,000 ตารางเมตร 4. มีอาคารเดิมที่สามารถปรับปรุงให้เป็นอาคารเล่นกีฬาในร่มขนาดใหญ่
จุดอ่อน (weakness)	1. ตั้งอยู่ภายในสวนสาธารณะอีกทีหนึ่งทำให้เข้าถึงยาก 2. มีการปรับปรุงอาคารเดิมทำให้มีข้อจำกัดในการออกแบบ
โอกาส (opportunity)	1. มีระบบขนส่งมวลชนที่ดี สามารถเข้าถึงได้หลากหลายวิธี ไม่ว่าจะเป็น รถไฟฟ้าใต้ดิน รถไฟฟ้า รถยนต์ 2. บริเวณดังกล่าวมี โครงการที่สามารถดึงดูดให้ผู้ใช้บริการเข้ามาใช้บริการ ศูนย์การกีฬาไม่ว่าจะเป็น สวนสาธารณะ ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ 3. ตั้งอยู่พื้นที่พักอาศัย และพื้นที่พาณิชยกรรมเพราะฉะนั้นจะมีผู้ใช้บริการทุกเพศทุกวัย
อุปสรรค (threats)	1. ถนนโดยรอบโครงการมีการจราจรที่หนาแน่น 2. เมื่อมีกิจกรรมในโครงการต่าง ๆ พร้อมกันจะส่งผลให้การจราจรภายในพื้นที่โครงการติดขัด 3. พื้นที่ดังกล่าวจะต้องเดินทางต่ออีกประมาณ 5 – 10 นาทีจากสถานีรถไฟฟ้าหรือรถไฟฟ้าใต้ดิน

6.2.3 รายละเอียดโครงการเพื่อการออกแบบ

โครงการศูนย์การกีฬาริเวณโรงงานยาสูบ บนพื้นที่ 71 ไร่ ประกอบไปด้วยพื้นที่ใช้งาน 2 ส่วนได้แก่

1. ส่วนงานอาคารและโครงสร้างพื้นฐาน

1) พื้นที่เล่นกีฬาสำหรับสมาชิก ได้แก่ พื้นที่สำหรับกีฬาเทนนิส พื้นที่สำหรับกีฬายิมนาสติก พื้นที่สำหรับกีฬาแบดมินตัน พื้นที่สำหรับกีฬาบาสเกตบอล พื้นที่สำหรับสนามเทนนิส ห้อง squash สนามสำหรับศิลปะป้องกันตัว สนามสำหรับปีนเขาจำลอง พื้นที่สำหรับห้องฟิตเนส

2) พื้นที่เล่นกีฬาสำหรับสาธารณะ ประกอบไปด้วย สนามฟุตบอล และสนามตะกร้อ

3) สนามกีฬาสำหรับแข่งขัน ประกอบไปด้วย สนามฟุตบอล สนามกีฬาในร่ม สระว่ายน้ำ และพื้นที่ชมกีฬาทั้ง 3 พื้นที่

4) ส่วนอาหารและเครื่องดื่ม ประกอบไปด้วย ศูนย์อาหาร ร้านกาแฟ

5) ส่วนสำนักงาน ประกอบไปด้วย ฝ่ายบัญชีและบริหาร ฝ่ายบัญชีและการเงิน ฝ่ายซ่อมบำรุง ฝ่ายรักษาความปลอดภัย ฝ่ายงานผู้ใช้อาคาร และฝ่ายรักษาความสะอาด

6) ส่วนพื้นที่สำหรับกิจกรรมเสริม ประกอบไปด้วย ห้องประชุมสัมมนา ห้องอินเทอร์เน็ต โรงละครหรือโรงภาพยนตร์ และพื้นที่ให้เช่า

7) พื้นที่งานระบบ

8) พื้นที่สำหรับที่จอดรถ ประกอบไปด้วย พื้นที่จอดรถในอาคาร พื้นที่จอดรถบนดิน พื้นที่จอดรถใต้ดิน และพื้นที่จอดรถมอเตอร์ไซด์

2. ส่วนพื้นที่ภายนอกอาคารแบ่งออกเป็น พื้นที่สวน และพื้นที่ถนนและทางสัญจร โดยพื้นที่แต่ละส่วนสามารถจำแนกได้

สามารถสรุปวิเคราะห์โครงการก่อนการออกแบบในแต่ละส่วนได้ดังนี้ รายละเอียดสามารถดูได้ใน ผนวก ค

ตารางที่ 6.6

สรุปวิเคราะห์โครงการก่อนการออกแบบ

รายละเอียด	พื้นที่ (ตร.ม.)	ร้อยละ
พื้นที่เล่นกีฬาสำหรับสมาชิก	14,593.23	14.23
พื้นที่เล่นกีฬาสำหรับสาธารณะ	6,184.15	6.09
สนามกีฬาสำหรับแข่งขัน	14,760.00	14.55
ส่วนอาหารและเครื่องดื่ม	1,750.00	1.72

ตารางที่ 6.6 (ต่อ)

รายละเอียด	พื้นที่ (ตร.ม.)	ร้อยละ
ส่วนสำนักงาน	342.00	0.34
ส่วนพื้นที่สำหรับกิจกรรมเสริม	4,340.00	4.28
พื้นที่งานระบบ	2,000.00	1.97
พื้นที่จอดรถ	27,500.00	27.10
งานถนน	500.00	4.69
งานสวน	25,000.00	24.69
รวมพื้นที่อาคารทั้งหมด	101,469.90	100.00

6.2.4 แนวคิดในการออกแบบ

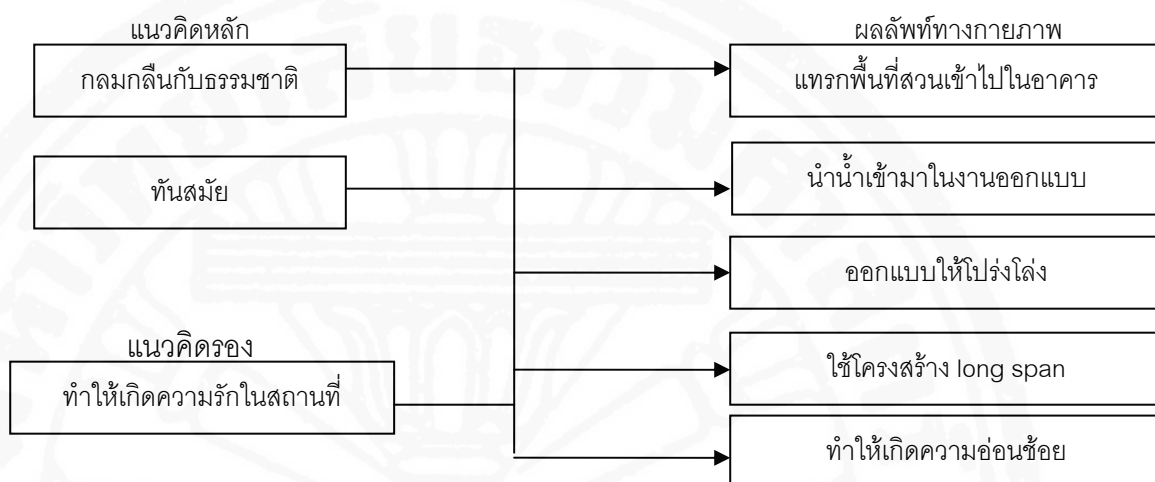
แนวคิดในการออกแบบศูนย์การกีฬาในบริเวณโรงงานยาสูบให้สอดคล้องกับรายละเอียดโครงการและบริบทโดยรอบนั้น สามารถจำแนกออกได้เป็น 4 ส่วน ได้แก่ 1) ภาพลักษณ์และบรรยากาศภายในศูนย์การกีฬา 2) ลักษณะพื้นที่ใช้สอยภายในศูนย์การกีฬา 3) ลักษณะการสัญจรภายในศูนย์การกีฬา 4) การจัดวางตำแหน่งในการใช้งานต่าง ๆ สามารถแยกรายละเอียดได้ดังนี้

1. ภาพลักษณ์และบรรยากาศภายในศูนย์การกีฬา จากการวิเคราะห์ลักษณะประชากรในพื้นที่ที่รับผิดชอบให้บริการครอบคลุมไปถึงพบว่า มีเพศชายและหญิงจำนวนใกล้เคียงกัน ซึ่งเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาพลักษณ์ภายนอกและบรรยากาศภายในศูนย์การกีฬา สามารถสรุปได้ว่าภาพลักษณ์ศูนย์การกีฬาในบริเวณโรงงานยาสูบ ควรที่มีความกลมกลืนกับธรรมชาติ และดูทันสมัย ดังนั้นภาพลักษณ์ภายนอกของอาคารจึงถูกออกแบบโดยการนำเอาธรรมชาติแทรกเข้าไปในงานสถาปัตยกรรม แล้วใช้โครงสร้าง long span ทำให้เกิดความรู้สึกทันสมัย รวมทั้งทำให้เกิดความรู้สึกความรักในสถานที่ (Topophilia) โดยใช้เอกลักษณ์ความเป็นไทย เช่น โปรงโค้ง และการนำน้ำเข้ามาช่วยในการออกแบบ รวมทั้งทำโครงสร้างให้มีความรู้สึกอ่อนช้อย หรือสามารถสรุปภาพลักษณ์ของศูนย์การกีฬาได้ดังภาพที่ 6.16

ภาพที่ 6.16

ผังแนวคิดการออกแบบศูนย์การกีฬابริเวณโรงงานยาสูบให้มีภาพลักษณ์ภายนอก

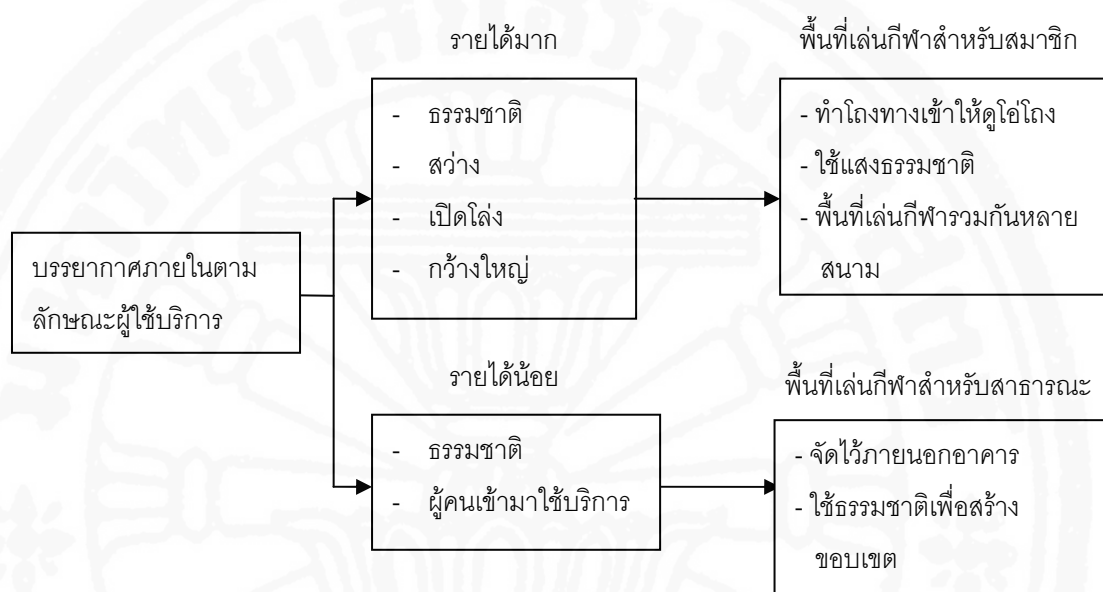
สอดคล้องกับลักษณะประชากร

เมื่อพิจารณาลักษณะประชากรในรัศมีการให้บริการที่ครอบคลุมไปถึงกับบรรยากาศภายในศูนย์การกีฬาก็พบว่า ศูนย์การกีฬาควรมีบรรยากาศภายในที่เป็นธรรมชาติ ดังนั้นในบริเวณพื้นที่เล่นกีฬาสำหรับสมาชิก ที่ผู้ใช้บริการส่วนมากมีรายได้สูงนั้น การออกแบบบรรยากาศภายในต้องดูสว่าง ดูเปิดโล่ง และกว้างใหญ่ เพราะฉะนั้นจึงควรออกแบบช่องทางเข้าของผู้ใช้บริการในพื้นที่เล่นกีฬาให้มีความโอ่โถง สามารถใช้แสงธรรมชาติ และสร้างพื้นที่เล่นกีฬาที่รวมกันหลายสนาม เพื่อดึงดูดกลุ่มผู้ใช้บริการดังกล่าว ส่วนบริเวณพื้นที่เล่นกีฬาสำหรับสาธารณะนั้น ต้องมีบรรยากาศที่มีผู้คนเข้ามาใช้บริการ จึงควรออกแบบให้อยู่ในบริเวณภายนอกอาคารแล้วนำธรรมชาติเข้ามาเป็นพื้นที่ส่วนหนึ่งในการสร้างขอบเขตดัง ภาพที่ 6.18

ภาพที่ 6.17

ผังแนวคิดการออกแบบศูนย์การกีฬาบริเวณโรงงานยาสูบให้มีบรรยากาศภายใน
สอดคล้องกับลักษณะประชากร

ภาพที่ 6.18

ลักษณะการใช้ธรรมชาติเพื่อสร้างขอบเขต

ที่มา : Sturzebecher, and Ulrich, 2001

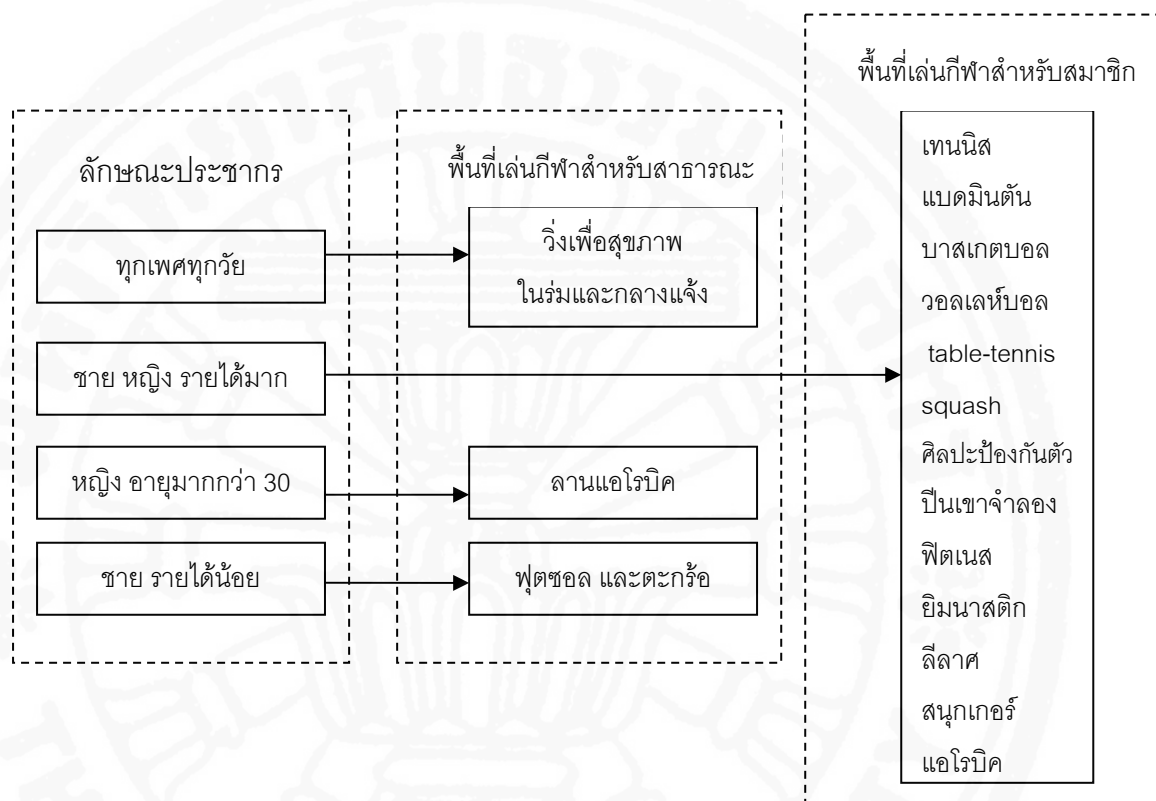
2. พื้นที่ใช้สอยภายในอาคาร สามารถแบ่งได้ เป็น 3 ส่วน คือ พื้นที่สำหรับกิจกรรมกีฬา พื้นที่สำหรับกิจกรรมเสริม และพื้นที่สำหรับการแข่งขันกีฬาจากการวิเคราะห์ลักษณะประชากรในรัศมีการให้บริการที่ครอบคลุมไปถึง พบว่าพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารศูนย์การกีฬาในบริเวณโรงงานยาสูบนั้นควรมีพื้นที่สำหรับกิจกรรมกีฬาทุกชนิดกีฬาและเน้นไปที่สระว่ายน้ำรวมทั้งควรมีพื้นที่สำหรับกิจกรรมเสริมที่ในทุกรูปแบบกิจกรรม เนื่องจากเป็นศูนย์การกีฬาขนาดใหญ่ทำให้มีผู้ใช้บริการที่หลากหลายรวม ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีแนวคิดในการทำการแบ่งพื้นที่สำหรับกิจกรรมกีฬาที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการ โดยการแบ่งกิจกรรมกีฬาตามลักษณะประชากรหลัก ๆ ออกเป็น 4 ส่วน กิจกรรมกีฬาสำหรับทุกเพศ ทุกวัย กิจกรรมกีฬาสำหรับเพศชายและหญิง รายได้มากกว่า 10,000 บาทต่อเดือน กิจกรรมกีฬาสำหรับเพศหญิงอายุมากกว่า 30 ปี และกิจกรรมกีฬาสำหรับเพศชาย รายได้น้อย มีรายละเอียดได้ดังภาพที่ 6.1 ส่วนพื้นที่สำหรับกิจกรรมเสริมที่มีไว้สำหรับดึงดูดให้ผู้ใช้บริการเข้ามากำหนดพื้นที่ให้มีลักษณะเป็น one stop service กล่าวคือ มีกิจกรรมทุกประเภทภายในศูนย์ไม่ว่าจะเป็น ห้อง internet ห้องประชุมสัมมนา ศูนย์อาหาร ร้านขายเครื่องดื่ม โรงภาพยนตร์หรือโรงละคร พื้นที่ให้เช่าเป็นร้านค้าต่าง ๆ ส่วนในพื้นที่สำหรับการแข่งขันกีฬานั้น แบ่งออกเป็น 3 พื้นที่ ได้แก่ สระว่ายน้ำ สนามแข่งขันกีฬาในร่ม และสนามแข่งขันกีฬากลางแจ้ง โดยมีแนวคิดในการใช้พื้นที่สนามแข่งขันให้สามารถจัดการแข่งขันให้สอดคล้องกับพื้นที่และขนาดสนามตามมาตรฐานสากลเพื่อจัดการแข่งขันในระดับจังหวัดมีรายละเอียดของแต่ละชนิดกีฬาที่สามารถจัดการแข่งขันในแต่ละสนามได้ดังตารางที่ 6.7

3. ทางสัญจรภายในอาคาร สามารถแบ่งได้ 2 ส่วนคือ วิธีการเข้าถึง การสัญจรภายใน และจากการวิเคราะห์ลักษณะประชากรในรัศมีการให้บริการที่ครอบคลุมไปถึงพบว่าลักษณะการเข้าถึงของผู้ใช้บริการบริเวณโรงงานยาสูบนั้นสามารถจำแนกเป็น 2 ส่วนคือ ผู้ใช้บริการรายได้น้อยเข้ามาใช้บริการโดยการใช้อัตราจักรยานยนต์ ส่วนผู้บริการรายได้นั้นเข้าใช้บริการโดยการใช้อัตรายนต์ ทั้งนี้ไม่รวมการเข้าถึงโดยการใช้อัตราขนส่งมวลชน ดังนั้นพื้นที่เล่นกีฬาสำหรับสาธารณะจะอยู่ใกล้กับบริเวณที่จอดรถมอเตอร์ไซด์ ส่วนพื้นที่เล่นกีฬาสำหรับสมาชิกอยู่ใกล้กับที่จอดรถ โดยทางสัญจรภายในจะเป็นแบบผสม กล่าวคือ บริเวณที่เป็นพื้นที่เล่นกีฬาสำหรับสาธารณะ เป็นการสัญจรแบบเปิด เพื่อให้ผู้ใช้บริการสามารถเข้าถึงได้ง่าย ส่วนในบริเวณพื้นที่เล่นกีฬาสำหรับสมาชิกนั้นให้เป็นการสัญจรแบบปิด เพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถดูแลได้ทั่วถึงดังภาพที่ 6.19

ภาพที่ 6.19

ผังแนวความคิดการออกแบบศูนย์การกีฬาบริเวณโรงงานยาสูบให้มีพื้นที่สำหรับกิจกรรมกีฬา

สอดคล้องกับลักษณะประชากร

ตารางที่ 6.7

รายละเอียดกิจกรรมกีฬาแต่ละสนามแข่งขัน

สนามแข่งขัน	ชนิดกีฬาที่สามารถแข่งขันได้
สระว่ายน้ำ	ว่ายน้ำ และโปโลน้ำ
สนามกีฬาในร่ม	ฟุตซอล บาสเกตบอล วอลเลย์บอล แบดมินตัน เทเบิลเทนนิส ลีลาศ กีฬาศิลปะการป้องกันตัวต่าง ๆ
สนามกีฬากลางแจ้ง	ฟุตบอล กรีฑาประเภทลู่ และลาน

ภาพที่ 6.20

แนวคิดในการจัดทางสัญจรภายในศูนย์การกีฬาให้สอดคล้องกับลักษณะประชากร

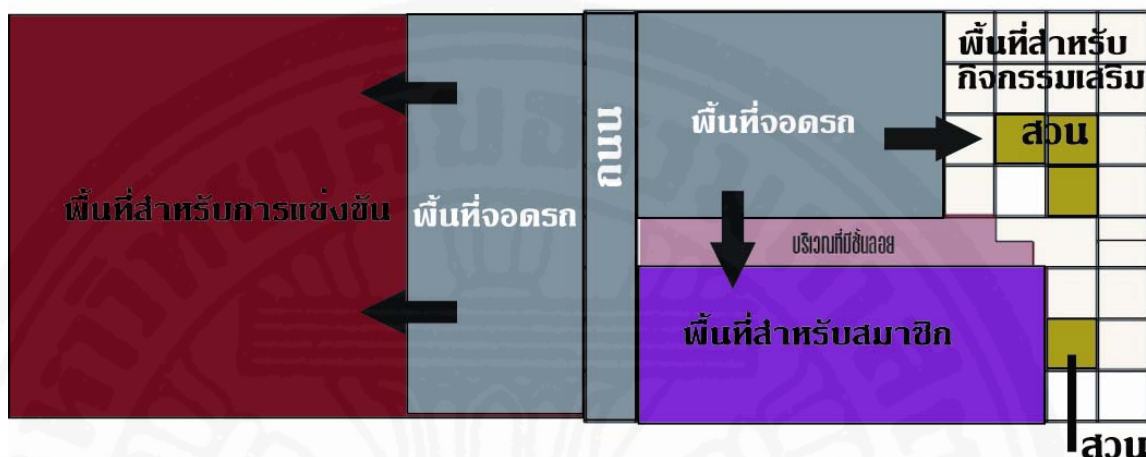

4. การจัดวางตำแหน่งหน้าที่ในการใช้งานของศูนย์การกีฬาบริเวณโรงงานยาสูบสามารถจำแนกได้เป็นทั้งหมด 4 ส่วนคือจากการวิเคราะห์พื้นที่เดิมเพื่อการจัดวางตำแหน่งหน้าที่ การวิเคราะห์พื้นที่การเข้าถึงเพื่อการจัดวางตำแหน่งหน้าที่ วิเคราะห์การจัดวางตำแหน่งสนามกีฬากลางแจ้ง การวิเคราะห์การจัดวางพื้นที่ใช้สอยมีรายละเอียดดังนี้

1) การวิเคราะห์บริบทพื้นที่เดิมเพื่อการจัดวางตำแหน่งหน้าที่ พื้นที่เดิมนั้นสามารถแบ่งออกเป็น 2 ส่วนได้ชัดเจนคือ พื้นที่อาคารโรงงานผลิตใบยาเดิม และพื้นที่โล่งหลังการรื้อถอนอาคารผลิตภักคณยาสูบ ซึ่งพื้นที่อาคารโรงงานผลิตใบยาที่ผู้วิจัยตัดสินใจเก็บโครงสร้างเดิมและพื้นที่ใช้สอย 3 ส่วนคือ สวน ชั่นลอย และ ถนน ดังภาพที่ 6.17 โดยถนนมีความกว้าง 16 เมตรซึ่งสามารถทำเป็นถนนเส้นหลักของพื้นที่เพื่อแจกไปยัง พื้นที่เล่นกีฬาสำหรับสมาชิก และพื้นที่สำหรับจัดการแข่งขันกีฬา โดยให้บริเวณปลายทางทิศเหนือของถนนเป็นอาคารจอดรถในร่มสมาชิกและบริเวณกิจกรรมเสริม ศูนย์การกีฬา และทางด้านทิศตะวันตกเป็นที่จอดรถสำหรับกีฬาเพื่อการแข่งขันดังภาพที่ 6.21

ภาพที่ 6.21

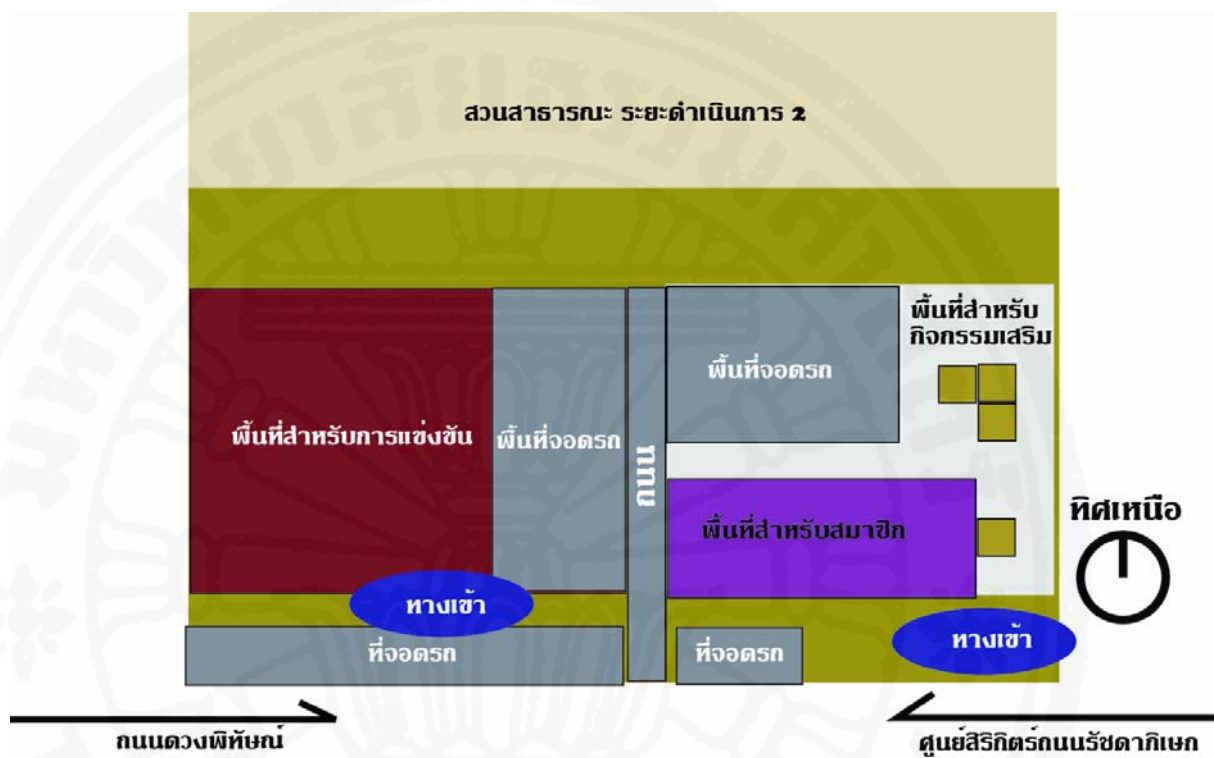
การจัดวางตำแหน่งหน้าที่จากการวิเคราะห์บริบทพื้นที่เดิม

2) การวิเคราะห์พื้นที่การเข้าถึงเพื่อการจัดวางตำแหน่งหน้าที่ จากการวิเคราะห์การเข้าถึงโดยใช้ถนนสาธารณะทางด้านทิศใต้เป็นหลัก ทำการจัดวางพื้นที่โดยให้พื้นที่จอดรถตั้งอยู่บริเวณด้านทิศใต้และให้บริเวณดังกล่าวเป็น buffer zone กั้นระหว่างศูนย์การกีฬา กับพื้นที่ภายนอก เพื่อไม่ให้รถยนต์สามารถเข้ามาในพื้นที่ศูนย์การกีฬาได้ เพราะทางด้านทิศเหนือที่ติดกับสวนสาธารณะนั้น ไม่อนุญาตให้รถเข้าไปใช้บริเวณดังกล่าว แล้วสร้างลานโล่งด้านหน้า 2 จุด จุดที่ 1 ทางด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ของพื้นที่ให้เป็นลานที่รองรับการเข้าถึงของผู้ใช้บริการที่มาทางรถไฟฟ้าแล้วผ่านมาทางศูนย์สิริกิติ์ส่วนจุดที่ 2 ให้เห็นลานต้อนรับการเข้าถึงของผู้ใช้บริการที่มาโดยรถยนต์ และเข้ามาทางถนนดวงพิทักษ์ ดังภาพที่ 6.22

3) วิเคราะห์การจัดวางตำแหน่งสนามกีฬากลางแจ้ง สามารถสรุปได้เนื่องจากสนามกีฬากลางแจ้งนั้นต้องหันแนวยาวของสนามขนาน กับทิศเหนือและทิศใต้ดังภาพที่ 6.23 เนื่องจากแดดมีผลต่อการมองเห็นในทิศตะวันออกและตะวันตก และส่งผลต่อการได้เปรียบเสียเปรียบในการแข่งขันกีฬา ต่อมาวิเคราะห์ในเรื่องที่ตั้งของที่ชมกีฬานั้นต้องตั้งอยู่บริเวณทิศตะวันตกเนื่องการแข่งขันกีฬามักจะทำการแข่งขันเวลาเย็น ถ้าหันทิศทางของอัฒจันทร์ผิดจะส่งผลต่อผู้ชมกีฬาที่ต้องมองย้อนแสงทำให้ความสามารถในการชมกีฬานั้นแย่งลง

ภาพที่ 6.22
การจัดวางตำแหน่งหน้าที่จากการวิเคราะห์การเข้าถึง

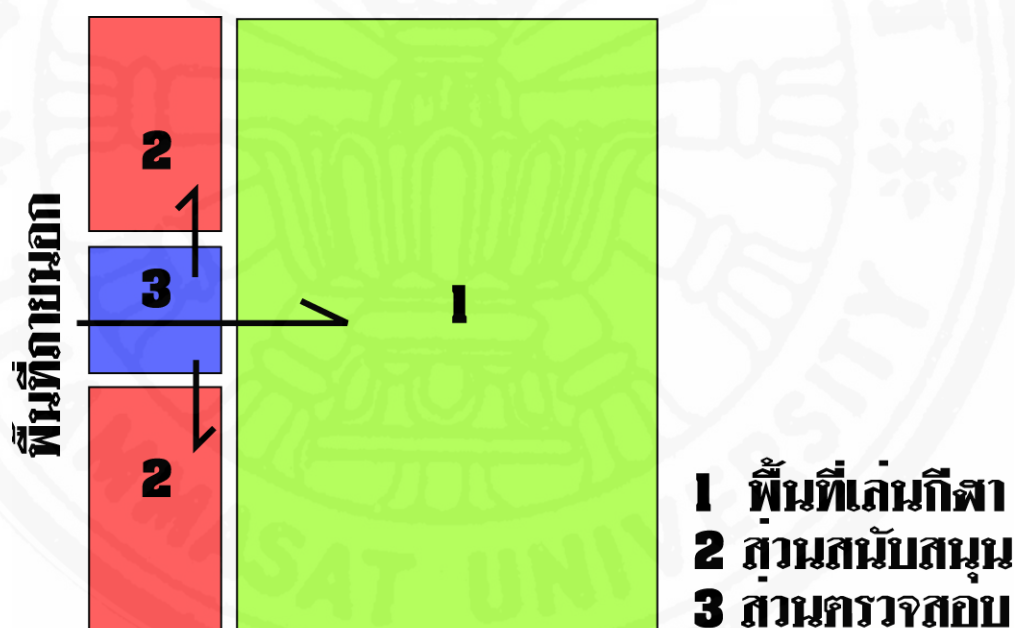
ภาพที่ 6.23
ทิศทางการจัดวางตำแหน่งสนามกีฬาากลางแจ้ง

4) การวิเคราะห์การจัดวางพื้นที่ใช้สอย สามารถสรุปได้ว่าพื้นที่สำหรับกิจกรรมกีฬาต่าง ๆ นั้นจะต้องมีส่วนสนับสนุนเป็น ห้องน้ำ ห้องเปลี่ยนเครื่องแต่งตัว ห้องเก็บอุปกรณ์ ก่อนที่จะเข้าไปยังพื้นที่สำหรับกิจกรรมกีฬา และให้พื้นที่ดังกล่าวเป็นเหมือนจุดตรวจสอบ และควบคุมผู้ใช้บริการว่าปฏิบัติตามกฎระเบียบสนามหรือไม่ ดังภาพที่ 6.24 ส่วนพื้นที่กีฬาสำหรับการแข่งขันนั้นจัดว่าพื้นที่ใช้สอยโดยแบ่งเป็น 2 ชั้นคือ ชั้น 1 เป็นส่วนของผู้ใช้บริการหรือนักกีฬา ส่วนชั้น 2 เป็นส่วนของผู้ชมกีฬาการทำเช่นนี้มีข้อดีคือ สามารถปิดไม่ให้ผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องเข้าใช้เมื่อไม่มีการแข่งขันได้ และสามารถตรวจสอบผู้เข้าใช้บริการได้อย่างเป็นสัดส่วน ดังภาพที่ 6.25

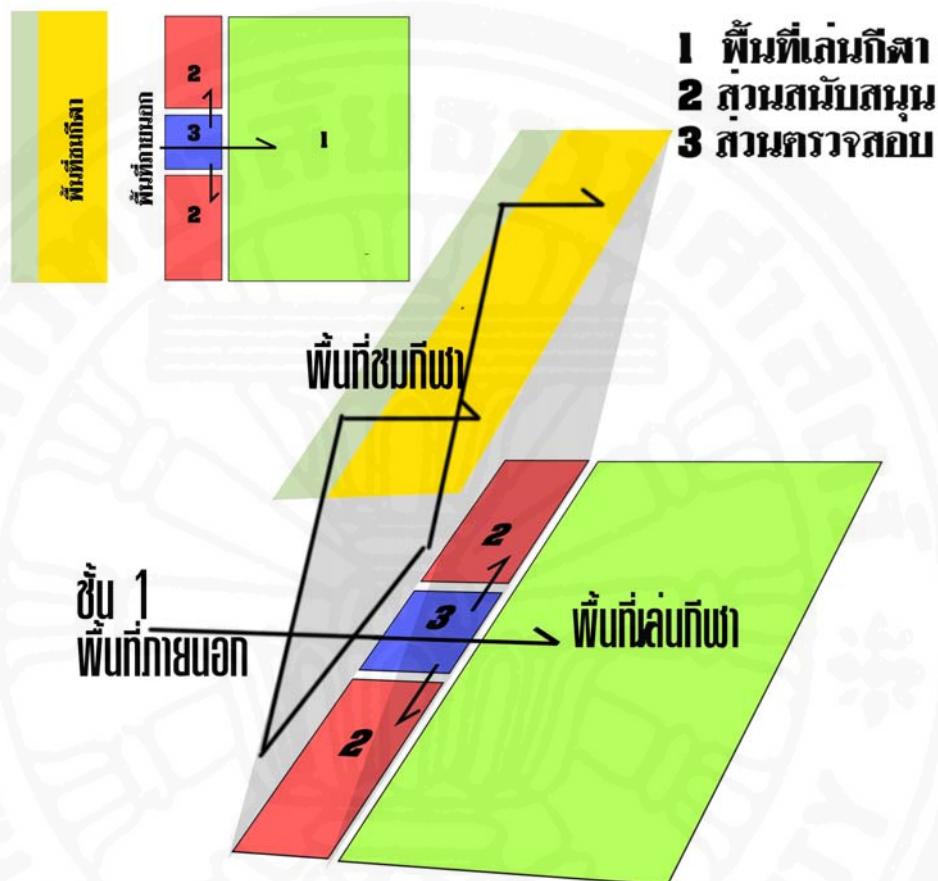
ภาพที่ 6.24

ลักษณะการจัดวางพื้นที่สำหรับกิจกรรมกีฬา

ภาพที่ 6.25

ลักษณะการจัดวางพื้นที่สำหรับกิจกรรมกีฬาที่มีพื้นที่ชมกีฬา

6.2.5 การออกแบบศูนย์การกีฬابริเวณโรงงานยาสูบเบื้องต้น

ขั้นตอนการออกแบบอาคารศูนย์การกีฬابริเวณโรงงานยาสูบ สามารถแบ่งได้ 3 ขั้นตอนดังนี้ การแบ่งพื้นที่ใช้งาน การสำรวจภายในโครงการและที่จอดรถ และการออกแบบสถาปัตยกรรมเบื้องต้น

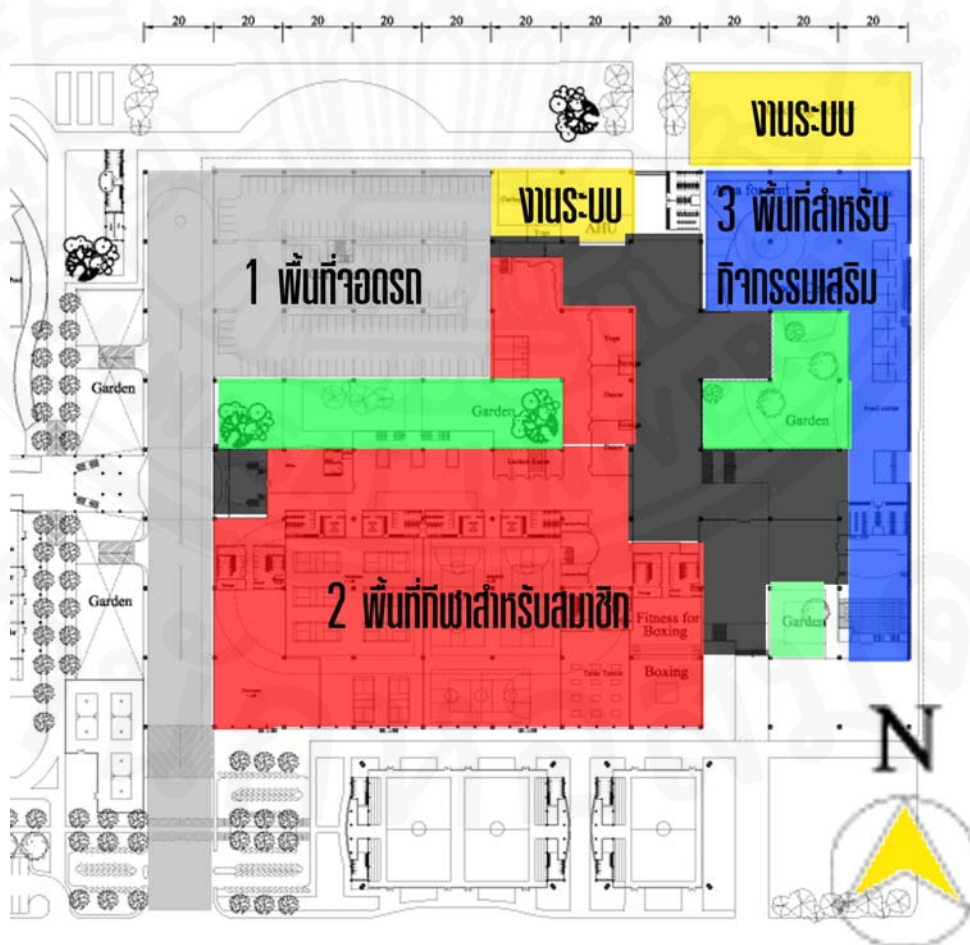
1. การแบ่งพื้นที่ใช้งาน ในโครงการสามารถแบ่งได้เป็น 3 ส่วนคือ ส่วนปรับปรุงอาคารโรงงานผลิตใบยาเดิม ส่วนที่สร้างใหม่บริเวณทิศตะวันตก และบริเวณโดยรอบอาคาร

1) ส่วนปรับปรุงอาคารโรงงานผลิตใบยาเดิม เป็นอาคาร 2 ชั้นภายในแบ่งพื้นที่ใช้งานออกเป็น 3 ส่วนได้แก่ ส่วนที่ 1 พื้นที่จอดรถ ส่วนที่ 2 พื้นที่สำหรับกิจกรรมกีฬาของสมาชิก ส่วนที่ 3 พื้นที่สำหรับกิจกรรมเสริม ได้แก่ ศูนย์อาหาร พื้นที่ให้เช่าและโรงภาพยนตร์ ทั้ง 3 ส่วนแยกขาดออกจากกันโดยการใช้สวนแทรกเข้าไปอยู่ระหว่างกลางของพื้นที่เพื่อให้การสัญจรไปยัง

สถานที่ต่าง ๆ ต้องผ่านสวน โดยด้านทิศเหนือของสวนเป็นพื้นที่จอดรถ และด้านทิศใต้ของสวนเป็นพื้นที่สำหรับกิจกรรมกีฬาที่เป็นของสมาชิก ทางด้านทิศตะวันออกของตัวอาคารเป็นพื้นที่สำหรับกิจกรรมเสริม ดังภาพที่ 6.26 ทั้งนี้สวนเดิม ชั้นลอย และถนน ยังคงเก็บไว้ โดยให้ชั้นลอยที่เก็บไว้นั้นจะเป็นแกนหลักในการเชื่อมต่อไปยัง พื้นที่บริเวณอื่น และเป็นทางเข้าหลักของสมาชิกที่เดินทางมาจากรถไฟฟ้า. และส่วนบริเวณชั้น 2 ของอาคาร สามารถแบ่งได้เป็น 3 ส่วนหลักได้แก่ พื้นที่เล่นกีฬาสำหรับสมาชิก พื้นที่สำหรับกิจกรรมเสริม ทั้ง 2 ส่วนนี้ต่อเติมบริเวณชั้นลอยในพื้นที่จอดรถเพื่อเป็นการประหยัดพื้นที่ และดูวิวภายในอาคาร โดยผู้ให้บริการเป็นบุคคลทั่วไปอยู่ส่วนบนของพื้นที่เล่นกีฬาของสมาชิกในชั้น 1 และสามารถมองลงมาเป็นพื้นที่ชั้นล่างได้ เพื่อเป็นการดึงดูดให้บุคคลภายนอกเข้าเป็นสมาชิก และเป็นพื้นที่ให้สามารถวิ่งออกกำลังกายได้ในภาวะอากาศภายนอกไม่เต็มใจ ดังภาพที่ 6.27

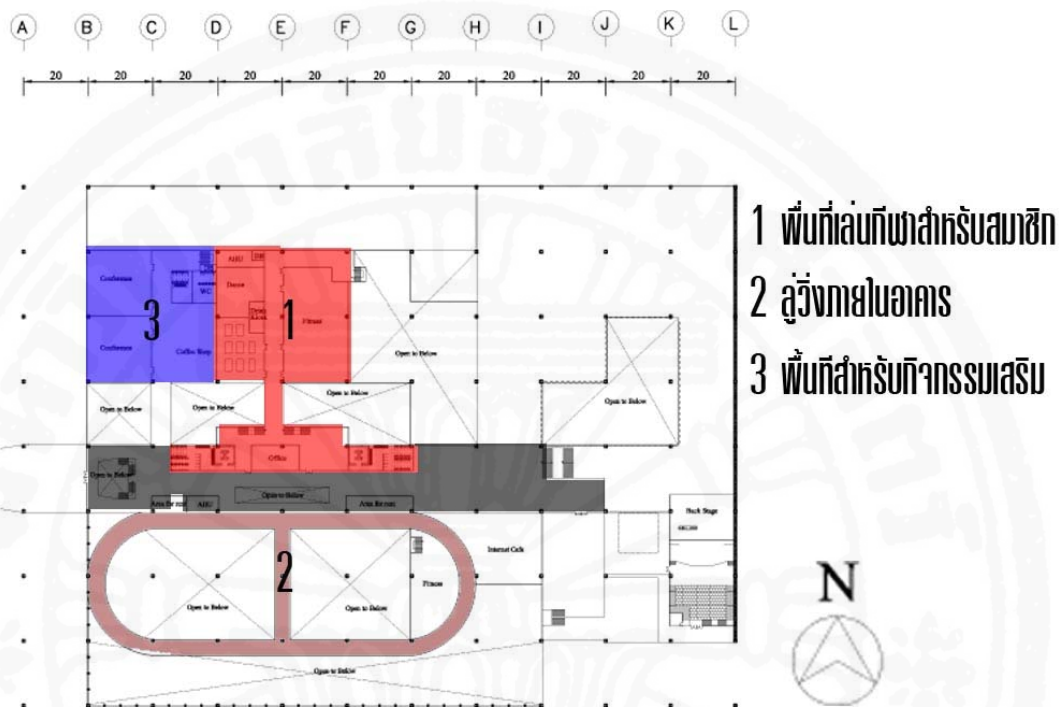
ภาพที่ 6.26

การแบ่งพื้นที่ใช้งานในส่วนปรับปรุงอาคารโรงงานผลิตไบยาเดิม บริเวณชั้น 1

ภาพที่ 6.27

การแบ่งพื้นที่ใช้งานในส่วนปรับปรุงอาคารโรงงานผลิตไบโอดีเซล บริเวณชั้น 2

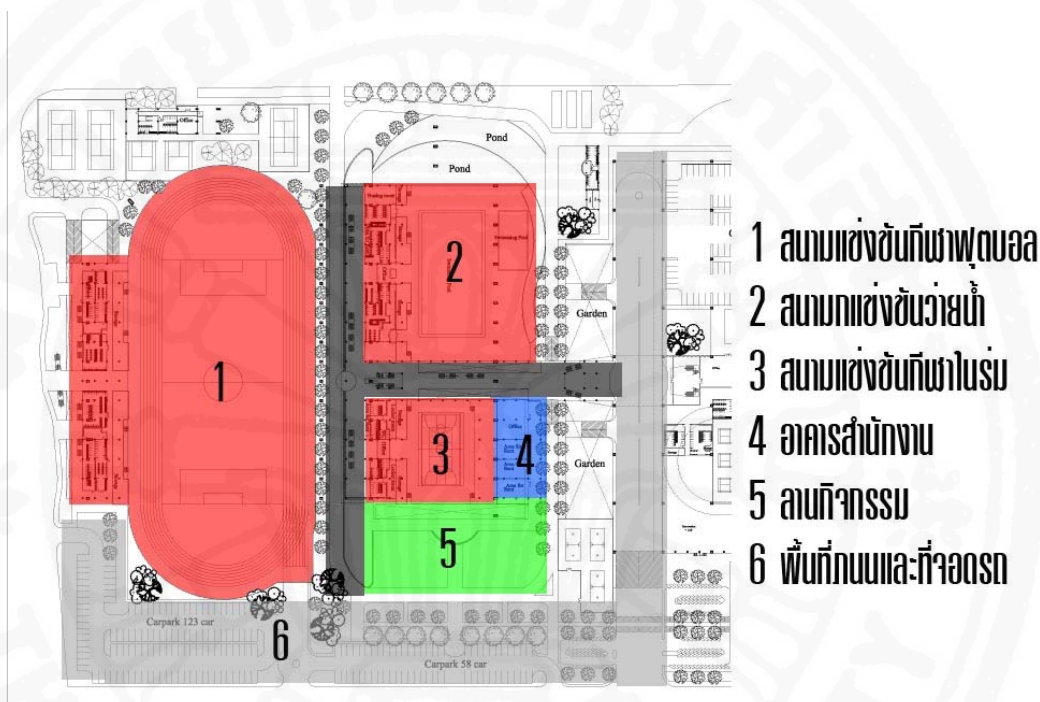

2) ส่วนที่สร้างใหม่ ส่วนนี้เป็นพื้นที่สนามกีฬาเพื่อการแข่งขัน สามารถแบ่งพื้นที่ออกเป็น 6 ส่วนคือ สนามแข่งขันฟุตบอล สนามแข่งขันกีฬาในร่ม สนามแข่งขันว่ายน้ำ อาคารสำนักงาน ลานกิจกรรมและ ลานจอดรถ ดังรูปที่ 6.28 เริ่มจากแกนที่เกิดจากชั้นลอยในอาคารโรงงานผลิตไบโอดีเซลข้ามถนนเดิมและเชื่อมต่อลงมายังบริเวณ อาคารสำนักงานที่อยู่ทางทิศใต้ของแกนดังกล่าว เหตุผลที่ตั้งอาคารสำนักงานไว้ในบริเวณนี้เนื่องจากสามารถเข้ามาติดต่อได้ง่าย เพราะเป็นจุดเชื่อมต่อระหว่าง 2 อาคาร และใช้แกนเป็นตัวแบ่งพื้นที่ ออกเป็น 2 ส่วนคือสนามแข่งขันว่ายน้ำอยู่ทางทิศเหนือ และสนามแข่งขันกีฬาในร่มทางทิศใต้ โดยส่วนพื้นที่จอดรถนั้นอยู่ทางด้านทิศใต้ของสนามแข่งขันกีฬาในร่มอีกทีหนึ่ง เนื่องจากอยู่บริเวณด้านหน้าของพื้นที่และใช้พื้นที่ดังกล่าวเป็น buffer zone กันระหว่างพื้นที่ภายนอกกับพื้นที่ภายในศูนย์การกีฬา ถัดเข้ามาทางทิศเหนือจากพื้นที่จอดรถ เป็นลานกิจกรรม ใช้สำหรับจัดกิจกรรมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น การจัดตลาดนัด เป็นลานแอโรบิค หรือเป็นพื้นที่สำหรับถ่ายทอดสดกีฬาในนัดสำคัญ เป็นต้น เพื่อเป็นพื้นที่ดึงดูดความสนใจให้กับคนที่ผ่านไปมาเข้ามาใช้พื้นที่ดังกล่าวรวมทั้งการให้จอดรถบริเวณดังกล่าวเพื่อไม่ให้ทางสัญจรของรถยนต์เข้ามายุ่งเกี่ยวกับศูนย์การกีฬาและสวนสาธารณะภายใน ถัดเข้าไป ส่วนทางทิศตะวันตกของพื้นที่เป็นส่วนของสนามแข่งขันฟุตบอล เป็นพื้นที่แยกขาดส่วน

อื่น เนื่องจากไม่ต้องการให้ยุ่งเกี่ยวกับพื้นที่ส่วนอื่นเวลาที่มีการจัดการแข่งขันกีฬา และเหตุผลในเรื่องทิศทางของแดด ที่บังคับให้อัฒจันทร์ต้องอยู่ทางทิศตะวันตก

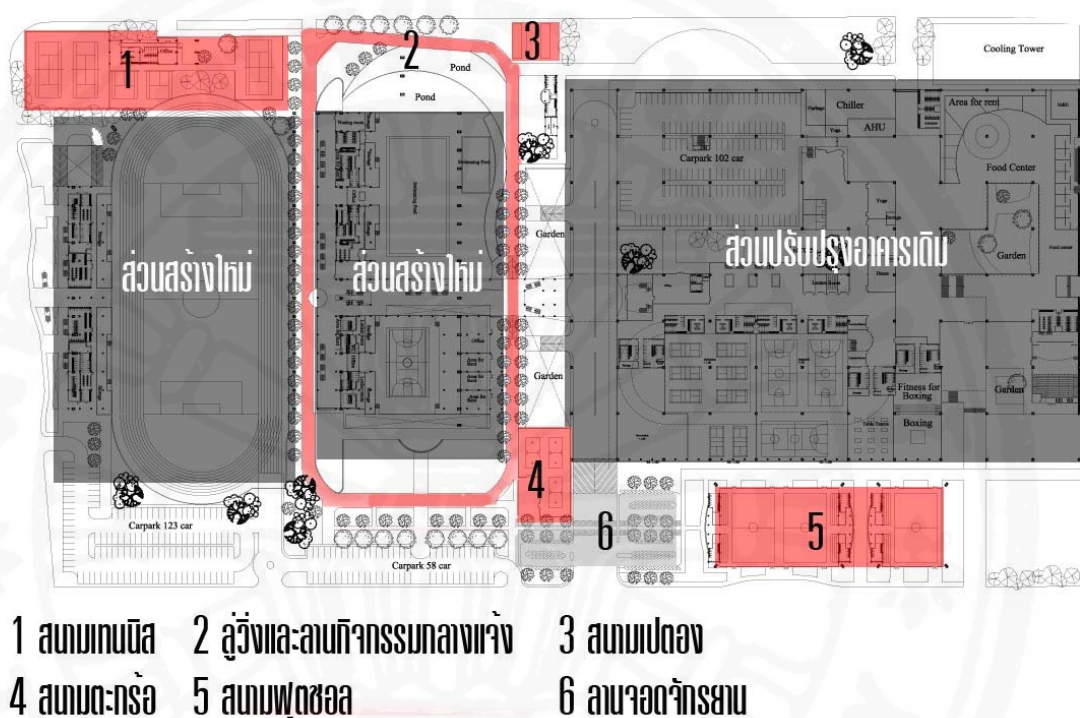
ภาพที่ 6.28

การแบ่งพื้นที่ใช้งานบริเวณที่สร้างขึ้นใหม่ บริเวณชั้น 2

3) ส่วนที่บริเวณโดยรอบอาคาร แบ่งออกเป็น 5 ส่วนได้แก่ พื้นที่เล่นกีฬาสำหรับสาธารณะ ได้แก่ ลู่วิ่งกลางแจ้ง สนามตะกร้อ สนามฟุตบอล สนามเปตอง และพื้นที่เล่นกีฬาสำหรับสมาชิก ได้แก่ สนามเทนนิส รวมทั้งที่จอดรถจักรยานยนต์ และลานกิจกรรมทั้ง ดังรูปที่ 6.25 ในส่วนนี้เป็นส่วนภายนอกอาคาร เริ่มจากทางทิศใต้ เป็นพื้นที่จอดรถจักรยานยนต์ เนื่องจากลักษณะผู้ใช้บริการพื้นเล่นกีฬาสาธารณะนั้นนิยมมาใช้บริการโดยการนำจักรยานยนต์ ประกอบกับพื้นที่เล่นกีฬาสำหรับสาธารณะนั้นอยู่ใกล้กับพื้นที่ดังกล่าว ส่วนทางด้านทิศตะวันออกเป็นสนามฟุตบอล เนื่องจากเป็นสนามกีฬาที่ได้รับความนิยมมากเป็นอันดับ 1 จึงไว้บริเวณด้านหน้าเพื่อให้สามารถเข้าได้ง่าย และสามารถการเข้าถึงด้วยวิธีอื่น และทางด้านทิศตะวันตกเป็นสนามตะกร้อ จัดให้อยู่บริเวณที่ใกล้กับพื้นที่จอดรถมอเตอร์ไซด์เช่นกัน จากที่จอดรถจักรยานยนต์ทางทิศตะวันตกเป็นพื้นที่ลู่วิ่งกลางแจ้ง โดยเป็นทั้งที่วิ่งออกกำลังกาย และพื้นที่สำหรับ ทางสัญจรภายในศูนย์การกีฬา รวมทั้งสามารถให้ของเจ้าหน้าที่ ใช้เป็นทางสัญจรของรถยนต์ในกรณีฉุกเฉิน และส่วนสนามเปตองและสนามเทนนิสนั้นอยู่บริเวณโดยรอบพื้นที่วิ่ง

ภาพที่ 6.29
การแบ่งพื้นที่ใช้งานบริเวณที่โดยรอบอาคาร

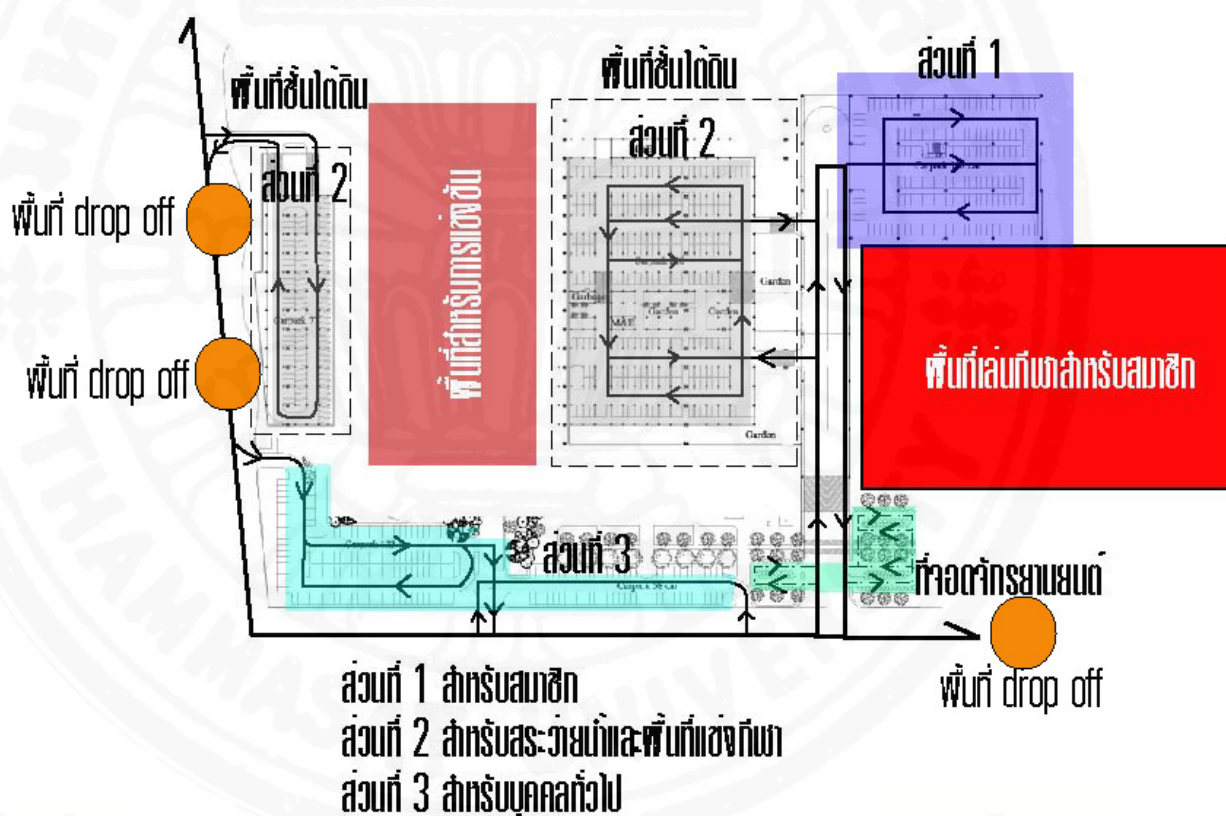
2. การแบ่งการสัญจรภายในโครงการและพื้นที่จอดรถ การออกแบบศูนย์การกีฬามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ได้มีการคำนึงถึงการเข้าถึงของผู้ใช้บริการ เจ้าหน้าที่ โดยสามารถแบ่งการสัญจรในบริเวณดังกล่าวได้ 2 ส่วน การสัญจรในบริเวณพื้นที่จอดรถ (ภาพที่ 6.30) การสัญจรของผู้ใช้บริการ (ภาพที่ 6.31)

จากภาพที่ 6.30 ระบบสัญจรของรถยนต์แบ่งพื้นที่ลานจอดรถออกเป็น 3 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 สำหรับสมาชิก ส่วนนี้สามารถจอดรถได้ทั้งหมด 102 คัน เข้าออกโดยใช้ถนนภายในศูนย์การกีฬามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ 4 ช่องทางไปกลับ อย่างละ 2 ช่องทาง ไว้สำหรับพื้นที่เล่นกีฬาสำหรับสมาชิกหรือผู้ให้บริการสวนสาธารณะ ภายในลานจอดรถส่วนที่ 1 นี้ออกแบบให้เดินทางเดียว ต่อไปส่วนที่ 2 อยู่ชั้นใต้ดิน ได้สระว่ายน้ำและสนามกีฬาในร่ม สามารถจอดรถได้ 210 คัน ไว้สำหรับสมาชิกผู้ให้บริการทั่วไป และผู้ชมการแข่งขันกีฬา เข้าถึงโดยใช้ถนนเดียวกับพื้นที่จอดรถส่วนที่ 1 โดยออกแบบให้เป็นเส้นทางเดินทางเดียว และพื้นที่จอดรถบริเวณใต้ถุนอาคารฝั่งทิศตะวันตกของสนามฟุตบอลไว้สำหรับนักกีฬาและผู้ชมการแข่งขันฟุตบอล และส่วนสุดท้ายส่วนที่ 3 พื้นที่จอดรถ

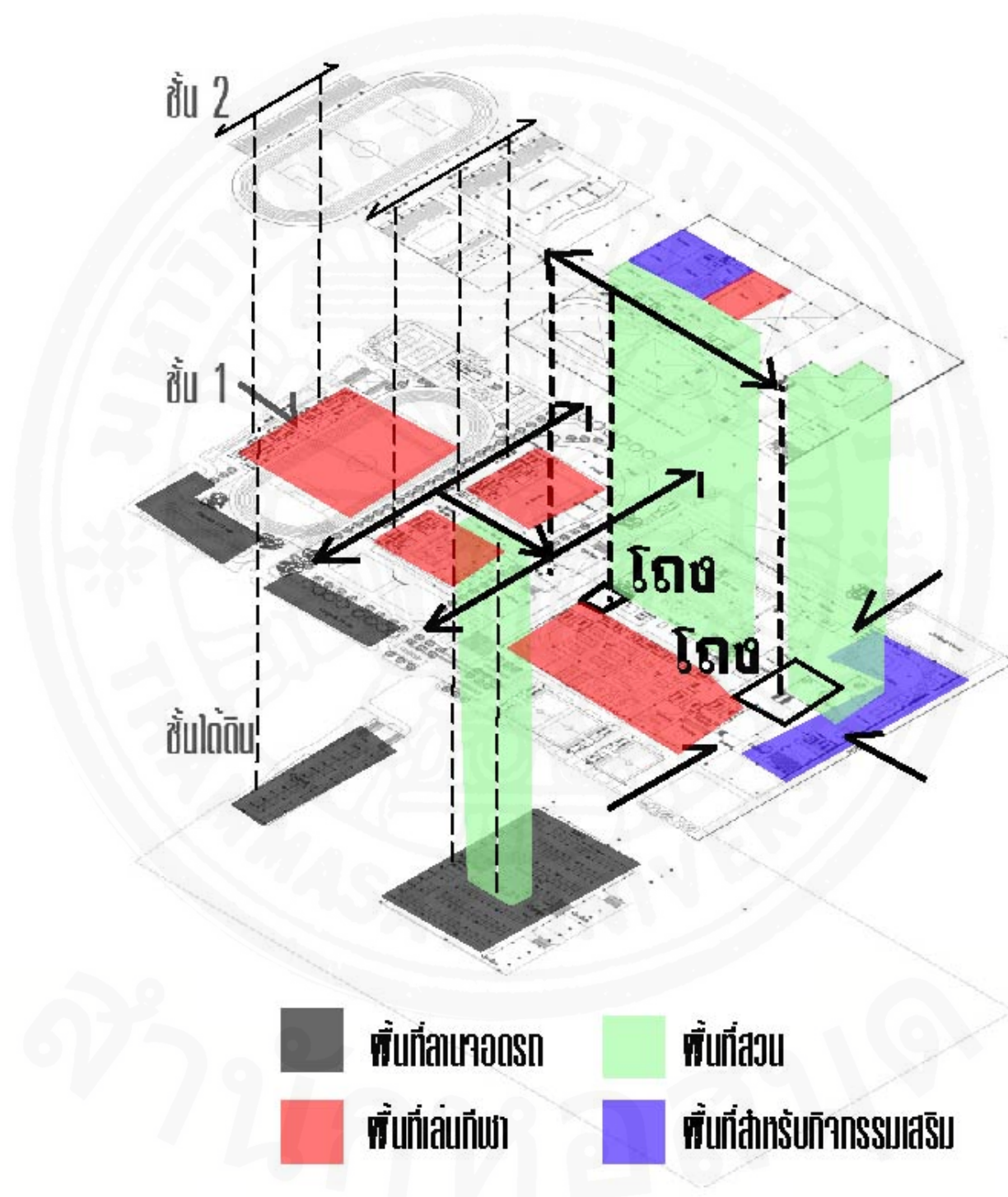
สำหรับบุคคลทั่วไปที่มาออกกำลังกาย ในส่วนนี้มีพื้นที่จอดรถยนต์และรถจักรยานยนต์ เข้าโดยใช้ถนนสาธารณะบริเวณด้านหน้าโครงการ โดยแก้ปัญหการจราจรในบริเวณโครงการโดยการสร้างพื้นที่พักคอยรถ (drop off) ในบริเวณทางทิศใต้ไว้ 1 แห่ง และทางทิศตะวันออกไว้ 2 แห่งเพื่อลดปริมาณรถที่จะวิ่งเข้าไปในพื้นที่โครงการและสามารถช่วยระบายรถให้ออกจากพื้นที่ได้เร็วยิ่งขึ้น

ภาพที่ 6.30

การสัญจรของพื้นที่จอดรถ

ภาพที่ 6.31
การสำรวจของผู้ใช้บริการศูนย์การกีฬา

จากภาพที่ 6.31 ทางสัญจรของผู้ใช้บริการศูนย์การกีฬาบริเวณโรงงานยาสูบ เริ่มจากการเข้าถึงพื้นที่ด้วยวิธีการเดิน สำหรับผู้ที่มาจากถนนรัชดาภิเษกหรือศูนย์สิริกิติ์ สามารถเข้าถึงได้ทาง ด้านทิศตะวันออกของพื้นที่ สามารถเข้าถึงได้ 3 ทาง โดยแต่ละทางจะเข้ามารวมกันบริเวณโถงเพื่อไปยังพื้นที่อื่น ๆ ต่อไป ก่อนที่จะถึงโถงบริเวณทิศตะวันออกจะผ่านพื้นที่สวนที่แทรกเข้ามาอยู่ในบริเวณอาคารทั้งที่สร้างขึ้นใหม่และมีอยู่เดิมเพื่อให้มีบรรยากาศภายในที่กลมกลืนกับธรรมชาติ แล้วใช้ ส่วนชั้นลอยที่เป็นแกนในการสัญจรด้านบนเชื่อมต่อระหว่างโถงทางเข้าอาคารฝั่งทิศตะวันตกของอาคารผลิตยาสูบ ทางเชื่อมชั้นลอยนั้น มีหน้าที่จ่ายผู้ให้บริการที่เป็นสมาชิกเข้าไปยังพื้นที่เล่นกีฬาสำหรับสมาชิก และจ่ายผู้ให้บริการทั่วไปไปยังลู่วิ่งภายในอาคาร และเชื่อมต่อไปยังโถงทางเข้าฝั่งที่ตะวันตก ที่รองรับผู้ให้บริการที่มาโดยรถยนต์ และเข้าทางจากสวนสาธารณะพื้นที่เล่นกีฬาสำหรับสมาชิก และเชื่อมต่อไปยังพื้นที่เล่นกีฬาสำหรับการแข่งขันต่อไป

3. การออกแบบสถาปัตยกรรมเบื้องต้น จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะประชากรในรัศมีการให้บริการที่ครอบคลุมไปถึงและแนวคิดในการออกแบบที่สามารถแบ่งออกเป็นภาพลักษณ์ภายนอกและบรรยากาศภายในศูนย์การกีฬานั้น พบว่าการออกแบบจะต้องเน้นให้มีรูปทรงที่ทันสมัย และกลมกลืนกับธรรมชาติในเวลาเดียวกัน ผู้วิจัยจึงทำการออกแบบโดยใช้ เทคโนโลยีในการก่อสร้างสมัยใหม่ที่ท้าทาย ใช้โครงสร้าง Long span และใช้รูปทรงหลังคาโค้ง ประกอบกับการซ้อนชั้นของหลังคาและใช้วัสดุมีลักษณะมันวาวมุงหลังคาเพื่อให้ดูถึงความทันสมัย ประกอบกับใช้เสาลอยในการก่อสร้าง (ดังภาพที่ 6.39) ให้อาคารดูโปร่งโล่ง เพื่อให้ผู้ให้บริการสามารถที่สัมผัสกับธรรมชาติได้อย่างใกล้ชิด รวมทั้งต้องสร้างมีความรู้สึกเป็นบ้าน เพื่อทำให้เกิดความรู้สึก รักในสถานที่ ผู้วิจัยจึงทำการออกแบบให้ศูนย์การกีฬามีความอ่อนช้อย และใช้สัญลักษณ์ที่แสดงความสูงชะลูดรวมถึงการใช้สีแดงกับตัวโครงสร้าง ส่วนในลู่วิ่งกลางแจ้งนั้น ผู้วิจัยทำการออกแบบโดยการทำให้เป็นแนวดันไม้สลับกับเสาของอาคารเพื่อให้เกิดความรู้สึกดึงดูดและกระตุ้นให้เข้าไปใช้บริการ ส่วนบริเวณถนนทางเข้าหลักของอาคารนั้น ออกแบบโดยใช้แนวเสาเดิมประกอบกับโครงสร้างที่สูงชะลูดคล้ายจั่วในสถาปัตยกรรมบ้านไทย ดังภาพที่ 6.38 เพื่อดึงดูดและแสดงออกถึงทางเข้าหลักของอาคารและสะท้อนเอกลักษณ์ความเป็นพื้นที่นอกออกมาอีกนัยหนึ่ง และในส่วนที่ปรับปรุงอาคารผลิตยาสูบ ผู้วิจัยจึงทำการออกแบบหลังคาในส่วนที่ปกคลุมพื้นที่ชั้นลอยให้มีความกลมกลืนกับอาคารใหม่ที่สร้างขึ้น โดยใช้รูปทรงโค้งเพื่อให้เกิดความรู้สึกทันสมัยดังภาพที่ 6.41 ประกอบกับในส่วนปรับปรุงอาคารเดิมมีการเพิ่มพื้นที่ชั้นลอยภายในอาคาร โดยการเสริมความแข็งแรงโครงสร้างเสาและคาน เนื่องจากฐานรากเดิม

สามารถรับแรงได้เพราะเป็นอาคารโรงงานอุตสาหกรรม ต้องรับแรงจากเครื่องจักรขนาดใหญ่ แต่ในส่วนเสาและคานไม่ได้ออกแบบมาเพื่อเฉพาะรับแรงจากหลังคา จึงทำการเสริมความแข็งแรง โดยใช้โครงสร้างเหล็กช่วยในการรับแรงแล้วถ่ายแรงลงฐานรากเดิม

ภาพที่ 6.32

ผังบริเวณอาคารศูนย์การกีฬาบริเวณโรงงานยาสูบ

